

Dr. Ámbédkar Gimnázium, Technikum,
Szakképző Iskola, Általános Iskola és
Martin Luther King Középiskolai Kollégium

Szakmai programja

Miskolc

2022. augusztus 29.

1	BEVEZETÉS.....	4
1.1	<i>Az intézmény bemutatása.....</i>	4
1.2	<i>Az intézmény küldetésnyilatkozata, jövőképe.....</i>	5
2	NEVELÉSI PROGRAM	7
2.1	<i>A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai</i>	7
2.2	<i>Az oktatók helyi intézményi feladatai.....</i>	17
2.3	<i>Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....</i>	22
2.4	<i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....</i>	24
2.5	<i>A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok</i>	25
2.6	<i>Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv</i>	30
2.7	<i>A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....</i>	32
2.7.1	<i>A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők.....</i>	35
2.7.2	<i>Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók.....</i>	38
2.7.3	<i>Sajátos nevelési igényű tanulók.....</i>	40
2.7.4	<i>Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás.....</i>	44
2.7.5	<i>A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység</i>	45
2.8	<i>A közösségfejlesztéssel, a szakképző iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok</i>	48
2.9	<i>A szülő, a tanuló, a pedagógus és a szakképző intézmény partneri kapcsolattartásának formái.....</i>	51
2.9.1	<i>A szülők és pedagógusok együttműködése</i>	51
2.9.2	<i>Az iskola és a szülők kapcsolattartásának formái.....</i>	52
2.9.3	<i>A kiskorú tanuló törvényes képviselőiének jogai (Szkt. 70.§, Szkr. 217-219.§).....</i>	55
2.9.4	<i>A kiskorú tanuló törvényes képviselőiének kötelességei (Szkt.71.§, Szkr. 220.§).....</i>	56
2.9.5	<i>A diákok és a pedagógusok együttműködése</i>	57
2.10	<i>A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák és a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....</i>	64
2.10.1	<i>Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák.....</i>	64
2.10.2	<i>A szóbeli felvételi vizsga követelményei.....</i>	78
2.10.3	<i>A felvétel és átvétel szabályai</i>	78
3	A SZAKIRÁNYÚ OKTATÁSRA VONATKOZÓ KÉPZÉSI PROGRAM	87
4	TECHNIKUMI SZAKKÉPZÉS.....	88
4.1	<i>Ágazati alapoktatás (2 év).....</i>	88
4.2	<i>Szakirányú oktatás (3 év).....</i>	89
4.3	<i>A technikumnak.....</i>	90
4.4	<i>A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony (Szkt. 53.§).....</i>	90
4.5	<i>Okleveles technikusképzés.....</i>	91
4.6	<i>A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja.....</i>	92
4.7	<i>A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei.....</i>	93
5	A TANULÁSI TERÜLETEKHEZ RENDELTELT TANTÁRGYAK ÉS TÉMAKÖRÖK ÓRASZÁMAI ÉVFOLYAMONKÉNT	95

5.1	5-0612-12-01 Infokommunikációs hálózatépítő és -üzemeltető technikus 2021.09.01.-től technikai képzésfelmenő rendszerben.....	95
5.2	5-0411-09-01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző technikus 2022.09.01.-től technikai képzésfelmenő rendszerben.....	96
5.3	Heti óraterv technikum	97
5.4	Szabadon tervezhető órakeret:.....	98
6	A DOBBANTÓ PROGRAM CÉLJA, CÉLCSOPORTJA:.....	99
6.1	A Dobbantó projekt kimenetei.....	99
6.2	Tehát a program lehetséges kimenetelei:.....	99
6.3	A program pedagógiai elvei, szemléletmódja, felfogása.....	100
6.4	Személyre szabott pedagógia	100
6.4.1	Elvek és gyakorlatok.....	100
6.4.2	A személyre szabott gyakorlatot támogató környezet	104
6.5	Tárgyi feltételek	105
6.6	A tanév szerkezete	106
6.6.1	Az éves és a heti időkeret	106
6.6.2	A Dobbantó program napi időbeosztása	107
6.7	A Dobbantó program kompetenciái	108
6.8	A Dobbantó program moduljai	111
6.9	A NAT egyes műveltségi területeihez kapcsolódó modulok:	113
6.10	A munka világához kapcsolódó modulok felépítése és az időkeret felhasználása.....	114
6.10.1	A munka világához kapcsolódó modulok	114
6.10.2	A munka világához kötődő órakeret felhasználása	115
6.10.3	Az időkeret és a tartalom összeillesztése.....	117
6.10.4	A munkáltatókkal való kapcsolat jelentősége	118
	Legitimációs záradék	119

1 BEVEZETÉS

A szakképző iskola szakmai programja tartalmazza az intézmény nevelési, oktatási, képzési és egészségfejlesztési programját, illetve a közismereti és szakmai oktatásra vonatkozó elveket.

A szakmai programot az intézmény oktatói testülete dolgozza ki, fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

1.1 Az intézmény bemutatása

*„A Felébredett habozás nélkül,
és alacsony származásukra való tekintet nélkül,
és előző helyzetük figyelmen kívül hagyásával fölvette őket a Rendbe.”*

Dr. Ámbédkar: A Felébredett és Tana II. könyv, VI. rész 4.5.

Iskolánk Dr Ámbédkar Gimnázium néven 2007-ben indult, neve 2021-től Dr Ámbédkar Technikum. Fenntartója a Dzsaj Bhím Triratna Buddhista Egyház. Székhelye 3532 Miskolc, Tátra utca 2.

A szakképzésért felelős Innovációs és Technológiai Minisztériummal a SZASZIF/91306-1/2020-ITM iktatószámú Együttműködési megállapodás alapján a Dr Ámbédkar Technikum fenntartója, a Dzsaj Bhím Triratna Buddhista Egyház szakképzési alapfeladatot lát el.

2021. szeptember 1-jétől az informatika és távközlés ágazatban, indíthatunk osztályokat. A szakképzés feladata **a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés és az egész életen át tartó tanúláshoz szükséges készségek fejlesztése.**

Szakképző intézményünkben **szakmára felkészítő szakmai oktatás, szakképzés** folyik. A Dr. Ámbédkar Technikumban **2021. szeptember 1-jétől ágazati oktatás folyik informatika és távközlés ágazatban** felmenő rendszerben.

A 2020. szeptember 1-jétől indított informatika és távközlés ágazat felmenő rendszerben az alábbi kimenettel:

A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik. A **technikumnak** az általános műveltséget megalapozó, az **érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő**, valamint a szakirányú **felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő**, illetve érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.

A 2020. szeptember 1-jétől induló **technikusképzés 5 éves**. Az első két év (9-10. évfolyamon) ágazati ismereteket adó képzése után a második ciklusban (a 11-13. évfolyamon) duális képzés folyik, amely jövedelemhez juttatja a tanulót.

1.2 Az intézmény küldetésnyilatkozata, jövőképe

A Dr. Ámbédkar Technikum küldetése - az intézményre vonatkozó jogszabályokkal összhangban - **a szakképzés XXI. századi követelményekhez igazított, magas színvonalának biztosítása**, a tudásalapú gyakorlati tanulásra, a digitális tudás fejlesztésére, a kreatív és széles látókörű gondolkodásra, továbbá a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességére oktató, a szakképzés és a gazdasági szféra közötti együttműködés erősítésére alapozó, valamint valós piaci esélyt és biztos megélhetést biztosító szakképzetségi megszerzését elősegítő szakképzési rendszer megvalósítása.

Célunk, hogy diákjaink **magas szintű általános és szakmai műveltséget** szerezzenek, kommunikációs szintű angol vagy francia nyelvtudással rendelkezzenek, professzionális informatikai, illetve gyakorlatorientált szakmai ismereteket sajátítsanak el. A diákok digitális kompetenciájának, algoritmikus gondolkodásuk fejlesztésére törekszünk, hogy minél sikeresebbek legyenek a munka világában, illetve a továbbtanulás terén. Lehetőséget kínálunk mindazok számára, akik általános iskolát követően vagy érettségi után tanulnak tovább, és azok számára is, akik felnőtt korban szeretnének versenyképes szakmát szerezni.

Szakképző intézményünkben a **szakmajegyzékben** meghatározott szakmára felkészítő **szakmai oktatás folyik**. A szakmai oktatás a **képzési és kimeneti követelmények** alapján **ágazati alapoktatásban** (9-10. évf.) és **szakirányú oktatásban** (11-13. évfolyamon) történik.

A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően **ágazati alapoktatás folyik**. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az **informatika és távközlés ágazat közös szakmai tartalmait** a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni.

Az ágazati alapoktatás **ágazati alapvizsgával zárul**. Amennyiben a vizsga sikertelen, évfolyamot kell ismételnie a tanulónak.

A szakirányú oktatás célja, hogy a tanuló számára biztosítsa a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, képessé tegye azok gyakorlatban történő alkalmazására és a tanulót a szakmai vizsgára felkészítse. A tanuló a szakirányú oktatásban a szakképző intézményben vagy szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen vehet részt. A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező.

A négy kötelező közismereti tárgyból (matematika, magyar, történelemből a 12. évfolyam végén, idegen nyelvből a 13. évfolyam őszi vagy tavaszi vizsgaidőszakában) tehetnek érettségi vizsgát a diákok, a technikus szakképesítés szakmai vizsgája lesz egyben az ötödik érettségi tárgy, amely emelt szintű érettséginek számít. A 13. évfolyam végén tett sikeres érettségi és szakmai vizsga után érettségi bizonyítványt és technikus végzettségét igazoló oklevelet kapnak diákjaink.

2 NEVELÉSI PROGRAM

2.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk *Dr. Bábászahéb Bhím Ráo Rámdzsi Ámbédkar* indiai történelmi személyiségről és buddhista szentről kapta a nevét. Ámbédkar egy 14 gyermekes kaszton kívüli pária családban, legkisebb fiúként látta meg a világot. Egy gazdag maharádzsa ösztöndíja segítségével New Yorkban és Londonban szerzett tudományos fokozatokat, majd visszatért hazájába. Ügyvéd, polgárjogi harcos, majd miniszter lett. Ebbéli tevékenysége a kasztrendszer elnyomásában élő érinthetetlen tömegek (a **dalitok**) helyzetében döntő fordulatot eredményezett. Ő szövegezte meg a független India polgári alkotmányát, mely egyenlő jogokat és hozzáférést biztosít a dalitoknak az állami ellátórendszerben - többek között az oktatásban. Munkásságának köszönhetően sok milliós dalit csoportok mára a társadalmi átlagnak megfelelő mértékben jutnak be az egyetemekre, állami hivatalokba, intézményekbe.

Iskolánk fenntartója a Dzsaj Bhím Közösség - **buddhista egyházi** szervezet. Intézményünk tehát világnézeti tekintetben elkötelezett intézmény. A buddhizmus nem ismer hit alapján elfogadandó dogmákat, ezért arra törekszünk, hogy minden tanuló a maga számára értékes szellemi úton induljon el. Őket először is saját identitásukban és világnézetükben erősítjük meg. Mivel a vallási háttérrel érkező jelentkezők Borsod-Abaúj-Zemplén megyében valamely *keresztény* felekezethez tartoznak, nagy szerepet szánunk a kereszténység történetének, gyakorlatának és élő közösségeinek az iskola életében való megjelenítésére.

Szeretnénk átütő eredményt elérni az oktatás terén Magyarország legszegényebb és legelmaradottabb rétegeiben és térségeiben. Pedagógusainkat felkészítjük az olyan közösségekben való munkára, ahol az **érettségizettek aránya jelenleg 1% alatt** van. Munkánk során több ezer magyar állampolgárral kerültünk napi kapcsolatba, akiket a középfokú közoktatás eddig nem ért el, vagy csak versenyképtelen végzettségekhez juttatott. Hiszünk abban, hogy megfelelő pedagógiai munkával más hazai lakosságcsoportokhoz hasonlóan itt is érettségit és arra épülő szakmát lehet adni a fiatalok nagyrészenek a kezébe.

Hiszünk abban, hogy a különböző helyzetű diákok együttnevelése, integrációja mindenkinek hasznos. Az angolszász, a skandináv, a távol-keleti társadalmak sikere egyebek között az integrációnak köszönhető: annak, hogy a különböző származású tanulóknak kisgyermekkorától együtt kell működniük. Borsodi iskolánkban ez még távoli lehetőségnek tűnik. Észak-kelet Magyarországon egyelőre szegregált helyzetben, de integrációs célú pedagógiát művelünk.

Alapelveink továbbá a Nobel-díjas *Amartya Sen* és *Muhammad Yunus* bangladesi **közgazdász**-professzorok munkásságából táplálkoznak. *Sen* kutatásai a szegénységből kivezető lehetőségekre mutatnak rá, *Yunus* pedig a gyakorlatban is sok szűkölködőnek segített kijutni a nyomorból.

Hiszünk továbbá a személyiség-központú reformpedagógiai eljárásokban: *John Dewey*, *Rudolf Steiner*, *Célestin Freinet*, *Janusz Korczak*, *Mahatma Phule*, *Paolo Freire* munkássága és eszméi nekünk irányadóak. Nemcsak azért, mert a célkitűzésünkhöz jobban illenek, hanem azért is, mert az ő módszereik figyelnek az egyes ember személyiségére. Erre pedig mindenkinek szüksége van.

A konkrét terepen való eligazodásban *Réger Zita nyelvész* munkássága az egyik kiindulópontunk, aki a mélyszegénységben élő közösségek kommunikációs gazdagságára irányította rá a pedagógia figyelmét. A készségfejlesztés az ő tudományos eredményeire alapozódik. Réger Zita munkássága segít szakítani avval a pedagógiai előítélettel, hogy az iskolákban érvényesülő középosztályi kultúra számonkérése alapján értékeljük a diákok teljesítményszintjét. Ezért iskolánkban a kiinduló készség szint nincs rögzítve. Olyan diákok is felvételt nyerhetnek technikai tanulmányokra, akik egyelőre csak nagyon gyöngén tudnak írni-olvasni. Nekik nyilván több időbe telik az érettségi és a szakma szintjének teljesítése. A dunántúli tapasztalatok arra hívják föl a figyelmünket, hogy az ilyen diákok - mivel a tankönyv otthoni elsajátítására sokáig nem építhetnek - gyakran több erőfeszítést tesznek az órán hallottak rögzítése terén, így akár versenyhelyzetet is teremthetnek a klasszikusabb készségekkel felvértezett diákok mezőnyében.

A *Waldorf* módszer alkalmazására nem egy kollégánk évek óta felkészítést kap, ezért pedagógiai gyakorlatunk egyre több Waldorf elemmel gazdagodik. Sok tekintetben már évek óta Waldorf elvek szerint fogalmazzuk meg célkitűzéseinket. Így pl. kezdettől fogva Vekerdy Tamás sokszor hangoztatott gondolatai alapján szervezzük az iskolai előmenetel kérdéseit: nem sietünk a készség szintek lezárásával, mindenkit a saját ütemében fejlesztünk, és minél tovább együtt tartjuk a különböző irányultságú, képességű diákokat.

Büszkék vagyunk arra is, hogy munkánk alapelveinek kidolgozásakor személyes kapcsolatban lehettünk olyan példaképeinkkel, mint *Bogdán János, Csalog Zsolt, Diósi Ágnes, Kemény István, Lakatos Menyhért, Liskó Ilona, Loss Sándor, Mosolygó Béla, Pik Katalin, Pege Aladár, Solt Ottilia, Schiffer Pál, Osztójkán Béla, Kovalcsik Katalin* és támaszkodhattunk még sok olyan ember tanácsaira, akitől tanulhattunk.

Az iskola napi gyakorlatában elsősorban hiteles személyek történetén keresztül óhajtunk segíteni a diákok szellemi útkeresésében. Elsődleges példaképeink azok a társadalmi reformerek, akiknek tanításai nyomán a társadalom legszélesebb tömegei előtt nyílt meg az út az emberibb élet előtt.

A társadalmi integráció céljait követve fontos számunkra *Gandhi, Raoul Wallenberg, Rosa Parks* példája, akiket hitük arra indított, hogy személyükben példát mutatva átlépjenek saját közösségük korlátain. *Bhím Ráo Ámbédkar* a felvilágosodás és a buddhizmus értékrendje alapján egész közösségének segített, hogy kilépjen a készen kapott vallás és a diszkrimináció korlátai közül. Inspirációjára több millió érinthetetlen hagyta el a hindu vallást és vele a kasztrendszer elnyomó gépezetét.

Dr. Ámbédkar nézeteinek megfelelően iskolánk elkötelezett a modern természettudományos oktatás mellett.

Pedagógiai programunk konkrétumai figyelembe veszik a *miskolci Kandó Kálmán Technikum*, a pécsi *Gandhi Gimnázium*, az alsószentmártoni „*Kis Tigris*” *Gimnázium*, valamint a budapesti *Belvárosi Tanoda* évtizedes, tapasztalatait. A kipróbált program néhány fontos eleme adaptálásának lehetőségéért köszönettel tartozunk ennek a három iskolának, s velük folyamatos együttműködésre törekszünk. Az adaptálás során sok **alternatív pedagógiai** elemtől eltekintettünk, mivel az iskolázatlan falusi környezetben a diákok legfőbb vágya, hogy egy klasszikus értelemben vett iskolához tartozzanak táblával, osztályokkal, ballagással, naplóval. Más alternatív pedagógiai elemeket viszont még példaképeinknél is jobban előtérbe állítunk, így a csoportmunkát (kooperatív tanulást), az informatikai eszközök napi használatát, a filmet, fotót, színjátszást, művészeti tevékenységet, a tevékenykedtetést, a felfedezettő tanulást, az önsegítő csoportot (self-help-group), a projekt módszert.

Világnézeti elkötelezettségünk tehát nem egyetlen vallási rendszer felmutatását jelenti, hanem a különböző szellemi hagyományokra, mint közös szellemi kincsre tekintünk. A társadalmi emancipáció és empowerment érdekében együtt akarjuk birtokba venni belőlük mindazt, ami előre visz, és elhagyni mindazt, ami visszatart.

Törekszünk olyan iskola kialakítására, mely megfelelő közeget, helyszínt teremt célkitűzéseink megvalósítására. Olyan demokratikus légkört teremtünk, ahol a diák és a tanár egyaránt jól érzi magát, a társas kapcsolatok a kölcsönös megbecsülésen és tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát.

Tanulóink szabadidejének tartalmas eltöltésére gazdag, színvonalas programkínálattal is gondot fordítunk. Hétvégi kirándulások, mozi látogatások, vendégek, ünnepek színesítik a szabadidős tevékenységeket. Gondoskodunk az alapvető egészségügyi szokások kialakításában, önálló tevékenységek elsajátításában, alkalmazásában, sportolás iránti igény kialakításában.

Tanulóink számára a tanulmányaik befejezése után segítséget nyújtunk az álláskeresésben, életvezetésben, nyomon követjük életpályájukat. Az utánkövetés egyre fontosabb lesz, ahogy egyre több diákunk végez. Iskolai céglátogatások szervezésével igyekszünk kapcsolatot kialakítani azon munkahelyekkel, ahol későbbiekben elhelyezkedhetnek. A tanulmányok befejezése után is lehetőséget biztosítunk az iskolai infrastruktúrájának használatára (számítógép, internet, könyvtár). A felsőoktatásban továbbtanuló diákjaink utánkövetéséhez segítünk kapcsolatot kialakítani az intézmények mellett működő diák- és mentorszervezetekkel.

Legszebb feladatunk **neveltjeink értékeinek felfedezése**. A kiváló és jó képességű tanulónak a kibontakozás lehetőségét, a közepesen haladónak a fejlődés feltételeit, a szerényebb képességűeknek pedig a felzárkózás körülményeit biztosítjuk. Arra törekszünk, hogy minden tanuló kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja, miben tehetséges, és **tehetségét kibontakoztathassa**. Az eredményes tanulás segítésének elvét érvényesítjük az egyéni fejlesztéssel és differenciálással.

A **mindennapi életben felhasználható képességek fejlesztésével** korszerű, **szilárd ismeretekhez** kívánjuk juttatni tanítványainkat, hogy minél többen legyenek képesek önálló alkotó munkára. A nevelés során jellemet formálunk, az értelmi képességek mellett a tanulók érzelmi intelligenciáját is fejlesztjük. **Célunk**, hogy kialakuljon a tanulóknál a tiszteletteljes viselkedés belső motivációja, és az értékteremtő, autonóm személyiséggé válás folyamata.

A **tanulók személyiségének és képességeinek fejlesztése mellett**, a reális **önismeret**, a megfelelő attitűd, az **egészséges** életszemlélet és **életmód** kialakítására törekszünk. Az általános műveltség alapjainak elsajátítása mellett segítünk abban, hogy tanulóink hogyan **bővítsék önállóan ismereteiket**, hogy **korszerű tudásra** tehessenek szert.

A tanulókat a szakképző intézménynek fel kell készítenie az önálló ismeretszerzésre és **önművelésre**. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek és az önszabályozó tanulás készségeinek kialakítása, az értékek felismerése és tisztelete.

A jogszabályoknak megfelelően szakképző intézményünk általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, és olyan állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A nevelési célok a tartalmi szabályozás különböző szintjein érvényesülnek és valósulnak meg a köznevelés folyamatában, beépülnek az egyes műveltségi területek, tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba. A tanulókat felkészítjük a munka világára, tudatosítjuk bennük az **egész életen át tartó tanulás igényt, a folyamatos önképzést**. Tájékoztatjuk őket a munkaerő-piaci lehetőségekről, munkavállalói szerepről. Felkészítjük az álláskeresésre, önéletrajzírásra, állásinterjúkra.

A szakmai gyakorlatokon, illetve a duális képzés során a tanulók elsajátítják szakmájuk alapjait. Célunk, hogy a tanuló képes legyen a saját tanulási stílusának megfelelő tanulási stratégiák kialakításával az önálló tanulásra. A tanulás tanítása a szakképző intézmény alapvető feladata. Oktatóink célja, hogy felkeltsék az érdeklődést a tanított tantárgyaik iránt, motiválják, segítsék a tanulókat a tananyag hatékony elsajátításában.

Fejlesztési területek - nevelési célok

Az új Nemzeti alaptantervvel összhangban a fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek - összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel - egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. Fő cél a tehetség kibontakoztatása mellett a teljesítmény növelésére történő

ösztönzés, és hogy a tanulók számára értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudást nyújtson.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, oktatóinak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar és kisebbségi történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei, az egyetemes emberi jogok, és az emberi jogokért fellépő hősök megismerését, megbecsülését. Vegyék észre, hogy a magyar iskolai tananyag, a magyar közterületi emlékhelyek és elnevezések még adósa a romák történelmi szerepének méltó bemutatásával. Ne nyugodjanak bele abba, hogy a romák nagy számban közmunkások, és alig vannak jelen a jó képzett szakemberek körében. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizációt alkotó különböző bőrszínű emberek kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az

állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Dr Ámbédkar arra intett bennünket, hogy taníttassunk, lelkesítsünk és szervezkedjünk a borszín, a származás, a társadalmi helyzet alapján tapasztalt elnyomás felszámolása érdekében.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok, a családon belüli erőszak, a nők hagyományos háttérbe szorítása, az lmbt személyek jogainak sérülése szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus és demokratikus családi minták közvetítése, a konyhába száműzött lányok emancipációja, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre

segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is. Egyházunk és iskolánk különösen fontosnak tartja a heteronormatív patriarchális társadalom elnyomottjai iránti szolidaritást.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti egyenjogú attitűd, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a **fenntarthatóság** mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok

gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-**pénzügyi** intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékeltű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és

hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel lévő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált - egyéni és csoportos - eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését. A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk.

A **Dr. Ámbédkar Technikum feladata**, hogy a nevelési-oktatási folyamat során elősegítse a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának feltárását, lehetőséget adjon tudásuk továbbépítésére, integrálására. Feladata továbbá, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.

Feladatok:

- a társadalomba való beilleszkedés elősegítése,
- a sokoldalú tájékozódási képesség, tájékozottság kialakítása,
- a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítése,
- a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése,

- a tanulás, az új ismeretek iránti igény kialakítása, az önálló tanulás, az önképzés módjainak megismertetése,
- mobilizálható és konvertálható szaktudás elsajátíttatása,
- a tanulók munkájuk során legyenek igényesek, szorgalmasak, kreatívak, vállalkozó szelleműek, képesek legyenek önmaguk menedzselésére, érdekeik érvényesítésére,
- a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése, a nemzeti, nemzetiségi hagyományok és a nemzeti, nemzetiségi öntudat fejlesztése,
- a szülőkkel való együttműködés, a szülők iskolai életbe való bevonása,
- széles módszertani skála kialakítása a tanulói készségek és képességek fejlesztésére,
- kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozás
- a kiemelkedően jó képességű tanulók tehetséggondozása,
- hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás, az esélyegyenlőség biztosítása,
- egészséges életmód kialakítása, környezetünk védelme.

2.2 Az oktatók helyi intézményi feladatai

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.) és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelete (Szkr.) határozza meg az oktató feladatait, jogait, kötelességeit. A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a szakképzésben alkalmazandó programterv, és a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.

A szakképzés középpontjában a tanuló és az oktató áll, akiknek jogai és kötelességei egységet alkotnak. A szakképzésben a kiskorú tanuló nevelésének és oktatásának feladatát a kiskorú tanuló törvényes képviselői megosztják az oktatókkal.

Az oktató alapvető feladata a tanuló szakmai oktatása, a képzési és kimeneti követelményekben, a programtervben és a kerettanvben meghatározott törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

Oktatóink feladatainak részletezését személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. Az osztályfőnökök osztályfőnöki nevelő munkájukat a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzik.

Az oktató feladatai és kötelességei: (Szkr. 137-141.§)

- Szakmai oktató munkája során gondoskodjon a **tanuló személyiségének fejlődéséről**, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- **A különleges bánásmódot igénylő tanulóval egyénileg foglalkozzon**, szükség szerint együttműködjön a fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal, konduktorral vagy más szakemberrel, a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását elősegítse.
- Segítse a **tehetségek felismerését**, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat.
- Előmozdítsa a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi **együttműködés magatartási szabályainak** elsajátítását, és törekedjen azok betartatására.
- **Folyosó- és egyéb ügyelet ellátása.** Pl. óráközi szünetekben, rendezvényeken, vizsgák alkalmával.
- **Egymás szeretetére és tiszteletére**, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a tanulókat.
- **Érdemjegyekkel** vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját havi rendszerességgel.
- A tanulók pályaeorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa.
- A kiskorú tanuló törvényes képviselőjét, családját rendszeresen tájékoztassa a tanuló szakképző intézményben nyújtott teljesítményéről, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, a szakképző intézmény döntéseiről, a tanuló tanulmányait érintő lehetőségekről.

- Az oktató kötelessége, hogy a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét figyelmeztesse, ha a kiskorú tanuló jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, kiskorútanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával.
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és foglalkozás szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét.
- A tanulók, a kiskorú tanulók törvényes képviselői, valamint a szakképző intézmény alkalmazottainak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.
- Kötelessége, hogy részt vegyen a számára előírt továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát. Oktatóink teljesítik a 4 évenkénti továbbképzési kötelezettségeiket a jogszabályoknak megfelelően, folyamatosan képezik magukat.
- A szakképző intézmény szakmai programjában és szervezeti és működési szabályzatában előírt valamennyi feladatát maradéktalanul teljesítse.
- Pontosan és aktívan részt vegyen az oktatói testület értekezletein, a fogadóórákon, a szakképző intézmény ünnepségein és rendezvényein.
- Köteles megőriznie a hivatali titkot.
- Kötelessége, hogy hivatásához méltó magatartást tanúsítson, a tanuló érdekében együttműködjön a szakképző intézmény más alkalmazottaival és más intézményekkel.
- Alapvető feladata a tanulók nevelése, oktatása, teljesítményük értékelése.
- Az oktató a kötelező foglalkozásokról az órarendnek megfelelően naplót vezet.

Az oktató jogai (Szkt. 48. §)

Az oktatót feladatának ellátásával összefüggésben megilleti az a jog, hogy

1. személyét mint az oktatói testület tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői-oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,
2. a szakképző intézmény szakmai programja alapján az ismereteket, a tananyagot, a szakmai oktatás módszereit megválassza,
3. a szakképző intézmény szakmai programja alapján - a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével - megválassza az alkalmazott tankönyveket, a tanulmányi segédleteket, a szemléltető és a szakképzés céljait szolgáló pedagógiai szakmai eszközöket,
4. saját világnézete és értékrendje szerint végezze munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a tanulót,
5. hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez, intézményi és fenntartói információkhoz,
6. az oktatói testület tagjaként részt vegyen a szakképző intézmény szakmai programjának megalkotásában, elfogadásában és értékelésében, gyakorolja az oktatói testület tagjait megillető jogokat,
7. szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa,
8. szakmai egyesületek tagjaként vagy képviselőként részt vegyen szakképzéssel foglalkozó testületek munkájában,
9. a szakképző intézmény könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, digitális tananyagokat, tanári segédkönyveket, informatikai eszközöket,
10. az oktatási jogok biztosához forduljon.

Az oktató továbbképzési kötelezettsége: (Szkt. 50.§, Szkr. 141-144.§, 359.§)

A szakképző intézmény **minőségirányítási rendszere** a szakképzés minőségének javítása érdekében, különösen a személyi feltételek folyamatos fejlesztésével elősegíti az oktatók továbbképzését és önképzését. **Az oktató kötelessége, hogy részt vegyen a számára előírt továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát.**

Az oktató **négyévenként legalább hatvan óra továbbképzésben** vesz részt. (Szkt. 50. §) A szakirányú oktatásban oktatott tantárgy oktatójának továbbképzését elsősorban vállalati környezetben vagy képzőközpontban kell teljesíteni. **Megszüntethető** annak az oktatónak a jogviszonya, aki a továbbképzésen önhibájából nem vett részt vagy tanulmányait nem fejezte be sikeresen.

A továbbképzés azoknak az ismereteknek és készségeknek a megújítására, bővítésére, fejlesztésére szolgál, amelyekre szükség van a szakmai oktatás keretében a foglalkozások megtartásához, a szakképző intézmény tevékenységének megszervezéséhez, a vizsgarendszer működtetéséhez, a mérési, értékelési feladatok, a szakképző intézmény irányítási, vezetési feladatainak ellátásához.

Az oktatónak olyan továbbképzésben kell részt vennie, amely hozzájárul a szakképzettségéhez kapcsolódó ismeretek és jártasság megújításához, illetve kiegészítéséhez. Az intézményvezetőnek olyan továbbképzésben kell részt vennie, amely hozzájárul az intézményvezetői ismeretek és jártasságok megújításához, illetve kiegészítéséhez.

Mentesül a továbbképzési kötelezettség alól az oktató, ha a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséhez öt évnél rövidebb idő van hátra. A továbbképzést a szakképzésért felelős miniszter szervezi meg és finanszírozza. A szakképzésért felelős miniszter a továbbképzés megszervezése keretében biztosítja a képzések igénybevételét. A továbbképzés teljesítését a regisztrációs és tanulmányi alrendszerben kell nyilvántartani.

Az oktató továbbképzési kötelezettsége a szakképző intézménnyel fennálló jogviszonyának kezdő napjával kezdődik. (Szkr. 359.§)

Az oktató értékelésének elkészítéséhez személyazonosításra alkalmatlan **kérdőíves felmérést** kell végezni az oktatói testület, a tanulók és a kiskorú tanulók törvényes képviselői bevonásával. **A felmérésben való részvétel önkéntes.**

Az oktatót az igazgató háromévente a szakképzésért felelős miniszter által javasolt és a szakképző intézményre az alapján kialakított módszertan szerint **értékeli.**

2.3 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Az osztályfőnök feladata, hogy megismerje az osztályába tartozó tanulók személyiségét, s ezek alapján segítse az egyes tanulók személyiségének helyes irányú fejlődését.
- Ismerje meg a tanulók otthoni helyzetét, **szociális körülményeit**.
- Tevékenységével aktívan segítse elő az **osztályközösség kialakulását**, megerősödését.
- Nevelőmunkája sikere érdekében **együttműködik** az osztályban tanító oktatókkal, illetve kollégiumi nevelőkkel. Ennek szellemében **látogatja az osztályban oktatók tanítási óráit** és tanórán kívüli foglalkozásait.
- Rendszeresen **áttekinti az osztályában tanuló gyermekek tanulmányi eredményeit**,
- konzultál kollégáival a tanulók haladásáról. Kéthavonta ellenőrzi, hogy a szaktanári érdemjegyek bekerültek-e az ellenőrző könyvbe, naplóba. Értesíti a szülőket a problémákról.
- Közreműködik a tanulók és oktatók **konfliktusainak megoldásában**, szükség szerint a problémamegoldásba bevonja a szülőket is. A tanuló életkorának, fejlettségének figyelembe vételével segít elsajátítani a **közösségi együttműködés** magatartási szabályait.
- Elvégzi az osztályába járó **tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési**
- feladatait, ehhez kikéri tanártársai, valamint a diákok véleményét is.
- Ellátja az osztályfőnöki teendőkkel kapcsolatos **adminisztrációs feladatokat**, vezeti az elektronikus naplót, az iskolai törzskönyvet, megírja a bizonyítványt, év elején **helyzetelemzést** készít, félévkor és év végén **beszámolót**, statisztikai és elemzőlapot készít, nyilvántartja és folyamatosan vezeti a **közösségi szolgálattal** összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.
- A megfelelő **osztályfőnök - szülő kapcsolat** érdekében naprakész információkkal szolgálnak egymásnak a gyermek hiányzásáról, betegségeiről.
- **Szülői értekezletet tart** - évente legalább 2 alkalommal -, tájékoztatja a szülőket az oktatással-neveléssel és az osztályt érintő egyéb kérdésekkel kapcsolatban.
- Rendszeresen **fogadóórát tart**, melynek során tárgyilagos tájékoztatást nyújt a szülőknél gyermekük fejlődéséről, viselkedéséről.

- Szükség esetén **írásban tájékoztatja a szülőket** a tanulók magatartásáról, tanulmányi munkájáról, mulasztásáról, vagy személyesen beszél meg velük a felmerülő problémákat.
- Együttműködik az osztály szülői munkaközösségével.
- Az osztályában tanulókat ellátja az iskolával kapcsolatos információkkal, segíti felkészülésüket, támogatja részvételüket az **iskolai rendezvényeken, programokon**.
- Javaslatot tesz a **tanulók jutalmazására**, alkalmankénti anyagi támogatására.
- Segít a **pályaorientációban**, a tehetséggondozásban, a megalapozott továbbtanulásban.
- A tanév első óráján **baleset-megelőzéshez szükséges ismeretekkel** látja el a tanulókat, ennek tényét jegyzőkönyvben rögzíti. **Ismerteti a házirendet**.
- Előkészíti és vezeti az osztály osztályozó értekezleteit. Értékeli az osztály tanulmányi munkáját, fegyelmi helyzetét, hiányzását. Felveti az esetleges nevelési, szociális nehézségeket, utal a sikerekre és eredményekre, illetve a sikertelenségekre.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.
- Közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében, az osztállyal közösen készíti elő az osztályrendezvényeket.
- Pedagógiai tevékenysége során felhasználja a tanulói közösségnek a tanulói önismeret fejlesztésére, együttműködési készségének növelésére gyakorolt hatását.
- Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- Gondoskodik a tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről.
- Segíti a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását tanuló társaihoz.
- A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő oktatók legalább háromhavonta értékeli.
- Ha a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megteszi. Közreműködik a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, az ilyen körülmények kialakulásának megelőzésében.
- Közreműködik az ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.

2.4 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Mi ugyanis nem gazdagságért és nem hatalomért, hanem a szabadságért csatázunk. Az emberi személyiséget akarjuk helyreállítani” /Dr. Ámbédkar/

A képességkibontakoztató felkészítés keretében - a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva - a szakképző intézmény biztosítja a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat (Szkr. 116.§). A Dr. Ámbédkar Technikum célja, hogy a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességeket fejlessze.

Olyan nevelési eszmény megvalósítására törekszünk, amely tanulóinkat életük és emberségük legnagyobb értékére fejlesztve, teljességében és tökéletesedésében mutatja be. A személyiségfejlesztés során etikus, fejlődésre képes, tökéletesedő, egészséges életmódot élő, **művelt ember** kialakítására törekszünk, aki megtalálja helyét a világban, akinek tudásával együtt nő cselekvő **felelősségérzete** is. Tevékenységét, önmagához, az emberekhez, a természethez és a társadalomhoz fűződő kapcsolatait gazdag, pozitív és kiegyensúlyozott érzelmek szövik át. Autonóm személyiség, aki a szabadság és a felelősség egyensúlyában képes az önérvényesítésre és az önkorlátozásra.

A személyiségfejlesztés során arra ösztönözzük tanulóinkat, hogy tudatos életvezetéssel törekedjenek az egészséges életmódra. Értékrendszerük központi értéke a természetben és a társadalomban őket körülvevő élet. Cél, hogy egyetemes emberi jövőképpel rendelkezzenek. Jól ismerjék a modern világnak a különböző bőrszínű és vallású emberek által létrehozott kultúráját. Büszkén tekintsenek az európai romák, az indiaiak, és különösen a dalitok, az amerikai feketék, a hazai kisebbségek emancipációs küzdelmeire. Erős családi érzésükre épüljön **nemzetiségi öntudatuk**. A személyiségfejlesztés szempontjából az iskola elsődleges feladata az egész életen át tartó eredményes tanuláshoz szükséges **tudásvágy motiválása**, a **kommunikációs** készségek, a **kreativitás** és az **emocionális** kompetencia fejlesztése, a kiegyensúlyozott **akarati** személyiségvonások megerősítése. Fontos feladatunk továbbá az **önismereti**, önértékelési kompetencia fejlesztése, a **konfliktuskezelési** technikák elsajátítása és fejlesztése, életvezetési, munkavégzési, munkavállalói technikák kialakítása, a testi - fizikai állapot egészségének megőrzése és a **szociális készségek** fejlesztése.

2.5 A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A szakképző intézmény a tanköteles tanuló számára ingyenesen biztosítja jogszabályban meghatározottak szerint **az egészségfejlesztést és a kötelező rendszeres egészségügyi felügyeletet** (Szkr. 2.§).

Az Szkt. 33. § (1) bekezdéséhez Szkr. 101. és 102. § értelmében a tanuló iskola-egészségügyi ellátására az iskolaegészségügyi ellátásról szóló miniszteri rendeletet alkalmazni kell.

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonságához való joga alapján a **teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra**, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki.

A szakképző intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, amely beilleszthető a szakképző intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A szakképző intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a szakképző intézmény szakmai programjának részét képező egészségfejlesztési program keretében. **Az egészségfejlesztési programot az oktatói testület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.**

A szakképző intézmény az oktatón és az iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan szakembert vagy szervezet programját megvalósító személyt vonhat be kötelező foglalkozás, egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós

tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

Az igazgató az **egészségfejlesztési és prevenciós programok** kiválasztásánál beszerzi az iskolapszichológus, az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét.

A szakképző intézményben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés módszertani útmutatóját az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

A szakképző intézmény közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során **együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal**, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a szakképző intézmény a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni vagy a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § bekezdése szerinti intézkedést kezdeményez.

A szakképző intézményben, valamint a szakképző intézményen kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló törvény hatálya alá tartozó termék, továbbá **alkohol- és dohánytermék nem árusítható**. A szakképző intézményben, valamint a szakképző intézményen kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken **alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható. (103. §)**

A szakképző intézményben biztosított **közétkeztetés** élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az étkeztetés megszervezője lehetőség szerint összehangolja a helyi élelmiszeralapanyagtermeléssel és -előállítással. (Szkr. 104. §)

A szakképző **intézményben élelmiszerárusító üzlet vagy áruautomata** működtetésére irányuló szerződés megkötéséhez és módosításához a szakképző intézményünk esetében az igazgató beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat szakértői véleményét.

Az iskolaegészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy az árukínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak, továbbá, hogy tartalmaz-e olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja a szakképző intézmény rendjét vagy rontja a szakmai oktatás hatékonyságát.

Nem köthető, illetve nem módosítható élelmiszerárúsító üzlet vagy áruautomata működtetésére irányuló szerződés, ha az iskolaegészségügyi szolgálat szakértői véleménye szerint az árukínálat nem felel meg az e bekezdésben meghatározott ajánlásoknak.

A szakképző intézményben működő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának szerződésben történő meghatározásához a szakképzési centrum részeként működő szakképző intézményünk esetében a főigazgató beszerzi a képzési tanács és a diákönkormányzat véleményét.

A szakképző intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így **csökkentve a káros következményeket**, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Ha az oktató a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy csoport oktatóinak bevonásával **esetmegbeszélést** kezdeményez, majd az oktatókkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Ha az érintett tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az igazgató értesíti **az iskolapszichológust**, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

Az Szkr. 106. § értelmében az iskolapszichológus elsődleges feladata a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, a szakmai oktatás hatékonyságának segítése.

Az iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt az oktatóknak a szakmai oktatáshoz.

Az **iskolapszichológus** a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a tanulók beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a szakképző intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit, továbbá

- a) különösen a kilencedik évfolyamos tanulók számára megszervezi azokat a **pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat**, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,
- b) megszervezi a **mentálhigiénés preventív feladatokat** a szakképző intézményben az egyén, a tanulócsoport, és a szakképző intézmény szintjén,
- c) megszervezi a szakképző intézményben az egészségfejlesztéssel, a szexuális nevelés segítségével, a **személyközi konfliktusok** és az erőszakjelenségek **megoldásával kapcsolatos** pszichológiai témájú **feladatokat**,
- d) megszervezi a **krízistanácsadást** a következő váratlan súlyos élethelyzetekben, különösen kortárshaláleset, súlyos kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez,
- e) a kiemelten tehetséges tanuló **tehetséggondozásában** az oktatókkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

Az iskolapszichológus **szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet** a tanuló, az oktató, továbbá a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének megkeresésével, valamint az érintett tanuló személyiségének fejlesztésével összhangban a kiskorú tanuló törvényes képviselője számára is.

Az iskolapszichológus a szakképző intézmény szakmai programja szerint szervezett **kötelező foglalkozás alatt is végezheti a tanuló részére az egyéni tanácsadást** abból a célból, hogy a tanuló személyiségfejlődését elősegítse.

Az iskolapszichológus

- a) segíti a pszichológiai ismereteknek a szakképző intézményen belüli elsajátítását,
- b) kapcsolatot tart a környezetében működő iskolapszichológussal,
- c) együttműködik a kijelölt pedagógiai szakszolgálatban dolgozó iskolapszichológussal a szakképző intézményben a pszichológiai tevékenységgel érintett tanulók pedagógiai szakszolgálati vagy egyéb egészségügyi szakellátásra történő utalása vonatkozásában,
- d) együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal az érintett tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában.

107. § értelmében az érettségi vizsga megkezdésének feltétele legalább **ötven óra közösségi szolgálat teljesítése**. A közösségi szolgálat keretei között az **egészségügyi, a szociális** és karitatív, az oktatási, a kulturális és közösségi, a környezet- és természetvédelmi, a katasztrófavédelmi, a rendvédelmi szerveknél bűn- és balesetmegelőzési **területen folytatható tevékenység**.

A szakképző intézmény feladata és az igazgató felelőssége a tanuló választása alapján a közösségi szolgálat megszervezése és annak teljesítésére időkeret biztosítása. Az osztályfőnök vagy az ezzel a feladattal megbízott oktató a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával vezeti a közösségi szolgálat teljesítését.

2.6 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtás olyan egészségügyi beavatkozás, melyet bárki - laikus vagy valamilyen egészségügyi képzettséggel rendelkező személy - elvégezhet a sürgősségi ellátás megkezdése előtt azért, hogy a baleset vagy hirtelen egészségkárosodás következményeit elhárítsa. Az elsősegélynyújtás célja az élet megmentése, a további egészségkárosodás megakadályozása, valamint a gyógyulás elősegítése. Fontosnak tartjuk, hogy mindenki elsajátítsa az alapvető elsősegélynyújtási ismereteket, melyekkel életet menthet.

Az elsősegélynyújtási kötelezettséget törvény szabályozza: az 1997. évi CLIV. tv. az egészségügyről külön rendelkezik az egyén szerepéről és megkülönbözteti a laikus és az egészségügyi szakdolgozót, illetve ennek megfelelő döntési helyzetet teremt.

„5.§ Mindenkinek joga van olyan ismeretek megszerzéséhez, amelyek lehetővé teszik számára az egészsége védelmével és fejlesztésével kapcsolatos lehetőségek megismerését, valamint megfelelő tájékoztatáson alapuló döntését az egészséggel kapcsolatos kérdésekben.

Mindenkinek kötelessége - a tőle elvárható módon - segítséget nyújtani és a tudomása szerint arra illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, amennyiben sürgős szükség vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli, vagy arról tudomást szerez.”

- Fontosnak tartjuk, hogy az iskolánkban elsajátított alapvető **elsősegélynyújtási** ismereteket sikeresen alkalmazni is tudja.
- Szervezett keretek között (**osztályfőnöki foglalkozásokon**) történik meg a tanulók elsősegély-nyújtási ismereteinek elsajátítása. A sikeresen elsajátított elméleti anyag gyakorlatba történő átültetése **az iskolavédő** segítségével valósul meg egészségnevelési témájú tanórákon belül. A foglalkozások alkalmával megtanulják az elméleti részt, majd feladatlapokat töltenek ki, melyek megoldásait közösen megbeszélik. Az iskolai védő tanórán belüli és kívüli foglalkozásokon is bemutatja az elsősegélynyújtás gyakorlati alapjait.
- Az ismeretanyag évenkénti szinttartása minden tanuló és az iskolában dolgozó minden kolléga számára elérhető legyen. Egészségnapok és véradás szervezése kapcsán erre lehetőség is nyílik. A szakképző intézményben nemcsak az elsősegélynyújtás, hanem a **munkavédelmi oktatás** is fontos, melyet a felelős személy tart a tanév megkezdésekor. Testnevelés órákon és szakmai gyakorlatok előtt – külön jegyzőkönyvezve - **balesetvédelmi oktatást** is tartunk.

- Elsősegély-nyújtás kapcsán fontosnak tartjuk a közlekedési balesetek megelőzését, ennek kapcsán pedig a **KRESZ és az elsősegélynyújtás** alapvető ismereteinek elsajátítását, melyet oktató filmek segítségével valósítunk meg.
- A sikeresen elsajátított elméleti anyag után gyakorlatban is folytatódik az oktatás.
- Az iskolavédő tanórán belüli és kívüli foglalkozásokon bemutatja az elsősegélynyújtás gyakorlati alapjait.
- Iskolai és iskolán kívüli balesetek megelőzése témakörben az iskola **munkavédelmi** oktatásáért felelős személy **tájékoztatót** tart osztályfőnöki és gyakorlati órák keretein belül.

2.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A **szakképző intézmény köteles** a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára **differenciált fejlesztést megszervezni.**

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. §-a értelmében **„13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:**

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Iskolánkban a **sajátos nevelési igényű tanulók** nevelése-oktatása a **többi tanulóval együtt történik.** A különleges bánásmódot igénylő gyermekekre, tanulóakra vonatkozó eltérő szabályok kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozást írnak elő.

A **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,** a sajátos nevelési igényű tanuló tekintetében a **törzslapon fel kell tüntetni** a szakértői véleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakértői vélemény számát és kiállításának keltét, a felülvizsgálat időpontját.

A szakképző intézmény a **szakértői bizottság szakértői véleménye alapján** a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló és a sajátos nevelési igényű tanuló számára meghatározott **kedvezményekről az igazgató dönt.**

Az igazgató a szakértői bizottság szakértői véleményétől nem térhet el. Az igazgató megszervezi a tehetség kibontakoztatására, a tanuló felzárkóztatására, beilleszkedési és tanulási nehézségei javítására, magatartási rendellenességei kezelésére szolgáló **fejlesztő pedagógiai ellátásokat.**

Amennyiben a **tanuló nem akarja igénybe venni** a kedvezményeket, akkor a **szakértői bizottság előtt kell nyilatkoznia erről** a szülővel együtt, és csak az új szakértői vélemény megváltoztatása esetén veheti mindezt figyelembe az igazgató.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló tekintetében a szakképző intézmény szakmai programja az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez **egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.**

Ha tanuló szakmai oktatása a többi tanulóval együtt történik - a kötelező foglalkozásokon, egyébként a kötelező foglalkozásokon felül egyéni fejlesztési terv alapján kell biztosítani. Az **egyéni fejlesztési tervet** a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében a fejlesztő pedagógus, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy esetében az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével kell elkészíteni, és **évente legalább egy alkalommal a fejlesztés eredményét rögzíteni.** Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a **kiskorú tanuló törvényes képviselőjét tájékoztatni kell.**

Oktatóink kötelessége, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanulóval egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal, konduktorral vagy más szakemberrel, és a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását elősegítse.

A szakképzés során kiemelt feladatunk a sajátos nevelési igényű tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló speciális igényeinek figyelembevétele és egyéni képességeihez igazodó, legeredményesebb **fejlődésének elősegítése** a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése érdekében.

A szakképző intézmény köteles a jogszabályban előírt **nyilvántartásokat vezetni** a sajátos nevelési igényű tanulóra, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóra, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóra vonatkozó adatok a veszélyeztetettségének feltárása, megszüntetése céljából a családvédelemmel foglalkozó intézménynek, szervezetnek, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezet, intézmény részére.

EGYÉNI TANULMÁNYI REND

Az **egyéni tanulmányi rend** keretében a tanuló a következő kedvezményekben részesíthető:

- a)* részleges vagy teljes felmentés a közismereti oktatásban, illetve az ágazati alapoktatásban való részvétel alól,
- b)* osztályozó vizsga letételének a tanéven belül egyéni időpontban történő engedélyezése,
- c)* a tanulmányi követelményeknek a szakképző intézmény szakmai programjában előírtaktól eltérő idejű vagy tartalmú teljesítése.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik

2.7.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 67/A §-a határozza meg a hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanuló fogalmát.

A hátrányos helyzetű tanuló meghatározása:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba-fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

Az iskolai végzettségéről szóló nyilatkozat megtétele továbbra is önkéntes alapon történik. Alapfokú iskolai végzettség: a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 9.§-alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít.

- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a Szociális törvény 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.

Az alacsony foglalkoztatottság a jegyző nyilvántartásából vagy a munkaügyi központ igazolása alapján állapítható meg. Az alacsony foglalkoztatottság tekintetében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 18. §-a alapján vezetett nyilvántartása vagy a 33. §-a szerinti ellátásra való jogosultság hiányában az állami foglalkoztatási szervnek a gyermeket nevelő szülők bármelyikének, a családba fogadó gyámnak az álláskeresőként történő nyilvántartásáról szóló igazolása.

- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségglakásban,

illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Az igazolás módja a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégia szegregátum meghatározása alapján, vagy ennek hiányában a lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények tekintetében az elvégzett vagy beszerzett környezettanulmány. A környezettanulmány elvégzésére a települési önkormányzat jegyzője felkérheti a gyermekjóléti szolgálatot.

Halmazottan hátrányos helyzet

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az fenti a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra (egy évre) - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt) hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítására irányuló kérelmet az erre rendszeresített kérelemnyomtatvánnyal kell kezdeményezni. A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállása megszűnik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megszűnése utáni második hónap elsején.

Képességkibontakoztató felkészítésben vesz részt az a tanuló, aki hátrányos helyzetűnek minősül. A szakképzési törvény végrehajtási rendelete lehetővé teszi (117.§), hogy az igazgató a képességkibontakoztató felkészítésbe felveheti azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók szakmai oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik. A képességkibontakoztató felkészítés és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a hátrányos és a halmazottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

A képességkibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képességkibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

A jogszabály lehetővé teszi, hogy az igazgató javaslatot tegyen a hátrányos helyzet, tartós betegség vagy egyéb méltányolható körülmény fennállása esetén a tanuló ingyenes képzési idejének meghosszabbítására. Amennyiben ez a körülmény fennáll, iskolánk él ezzel a lehetőséggel. Jogszabály teszi lehetővé, hogy (Szkv. 173. § (1) az Szkt. 59. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott) támogatásra a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő olyan tanuló pályázzon, aki hátrányos helyzetű vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és a pályázat benyújtását megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 3,50 fölött van. A támogatás havonkénti mértéke a támogatás alapjának húsz százaléka.

A szakképző intézmény tájékoztatást ad a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat az intézménnyel fennálló jogviszonyával összefüggésben megillető kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről.

2.7.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A szakképzési törvény értelmében (7. §) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló*: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Az Szkr 293.§-a értelmében a szakképző intézmény az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményére tekintettel a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló számára

- a) a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenesség csökkentéséhez szükséges mértékben fejlesztő pedagógiai ellátást biztosít,
- b) biztosítja az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást, valamint tanulmányok alatti vizsga letételét, továbbá
- c) segítséget nyújt ahhoz, hogy kötelezettségeit teljesíteni tudja.

A kedvezményekről az igazgató dönt. Az igazgató az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményétől nem térhet el. Az igazgató megszervezi a tehetség kibontakoztatására, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy felzárkóztatására, beilleszkedési és tanulási nehézségei javítására, magatartási rendellenességei kezelésére szolgáló fejlesztő pedagógiai ellátásokat.

Oktatóink kötelessége, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzanak, szükség szerint együttműködjenek a gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, és hogy a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását elősegítsék. Az oktató kötelessége, hogy szakmai oktató munkája során gondoskodjon a tanuló személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét, előmozdítsa a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására.

A beilleszkedést segítő és a magatartási zavarokat kezelő feladatok:

Minden osztályba jár fokozott odafigyelést igénylő gyermek. Hangsúlyos pedagógiai feladatnak tartjuk, hogy ezekkel a tanulókkal egyénileg és csoportosan is foglalkozunk. Kiemelt szerepe van az oktatóknak, különösen az osztályfőnököknek. Feladatunk, hogy egyenlő esélyt adjunk minden diáknak tanulmányai folytatásához.

A családdal együttműködve mozdítjuk elő a tanuló beilleszkedését, megszüntetve magatartási zavarait, szükség esetén akár családlátogatással egybekötve. Amennyiben ez a törekvés sem vezet eredményre, s a magatartási zavarok kiváltója maga a családi háttér (vagy hiánya), abban az esetben a nevelési tanácsadók, és a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatok szakembereinek segítségét vesszük igénybe. Bízunk a kortársak jótékony problémamegoldó és feszültségcsökkentő szerepében is. A diákoktól megtanult jó példák, a társak javaslatai és gondolatai iránt még a beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulók is fogékonyabbak.

A pedagógusok feladata, hogy az említett diákok rendszeresen kapjanak olyan differenciált feladatokat, amelyek személyre szabottak, teljesíthetőek, és amelyek sikeres elvégzése hozzájárul pozitív önképük, munkamoráljuk és személyiségük fejlődéséhez. Különösen a szabadidős tevékenységek lehetnek alkalmasak arra, hogy alternatív, a megszokottól eltérő formában sajátítsák el az együttműködés, a szolidaritás és az alkalmazkodás technikáját.

Tanulóink beilleszkedését szervezett tanórai, célirányos foglalkozások és fejlesztő-foglalkozások segítségével kívánjuk megkönnyíteni. Ugyanilyen nagy hangsúlyt fektetünk a tanórán kívüli vagy szabadidős foglalkozásokra, az integrációjukat elősegítő tematikus programokra. Az egyéni bánásmód megvalósítása és az integráció elősegítése érdekében az értékelésnél az osztályfőnököknek lehetőleg figyelemmel kell lenniük a tanulók körülményeire. Beilleszkedésüket azáltal is segítjük, hogy az osztályközösséget előre felkészítjük kulturális különbözőségük megfelelő kezelésére, az együttélés és az elfogadás technikáira, érzékenyítési feladatokra.

Az Szkr. 94.§ értelmében ha a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztőpedagógiai ellátásban és a Kormány rendeletében meghatározott kedvezményben részesül.

A jogszabály alapján nyújtott kedvezmény kizárólag az annak alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a szakma megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

2.7.3 Sajátos nevelési igényű tanulók

A szakképzési törvény 7.§-a szerint *sajátos nevelési igényű tanuló* az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi - látási, hallási -, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral - küzd.

Az Szkt. 94. § alapján a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve képzésben részt vevő kiskorú személy részére az egészségügyi alkalmassági követelmények, a pályaalkalmassági követelmények és a fogyatékkal élő emberek egyenlő esélyű hozzáféréseinek figyelembevételével a Kormány rendeletében meghatározott kedvezmények útján kell biztosítani a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást. A sajátos nevelési igényű tanuló, illetve képzésben részt vevő kiskorú személy számára biztosított kedvezményeket megállapító rendelkezéseket a képzésben részt vevő fogyatékkal élő nagykorú személyre is alkalmazni kell. A jogszabály alapján nyújtott kedvezmény kizárólag az annak alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a szakma megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

A szakképző intézmény az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményére tekintettel (Szkr. 293. §) a sajátos nevelési igényű tanuló részére:

- a) a sajátos nevelési igényéből, illetve fogyatékoságából eredő hátránya csökkentéséhez szükséges mértékben - egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozást biztosít,
- b) biztosítja az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást, valamint tanulmányok alatti vizsga letételét, továbbá
- c) segítséget nyújt ahhoz, hogy kötelezettségeit teljesíteni tudja.

A kedvezményekről az igazgató dönt. Az igazgató az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményétől nem térhet el. Az engedélyben meg kell határozni, hogy melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulmányi követelményeket teljesíteni. Ha az engedély az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani. Az engedélyben - a szakmai vizsga kivételével - a szakmai tartalmak

tanulása alóli felmentés is adható. Az ilyen mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a szakma megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

Szakképző intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanuló iskolai nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, iskolai osztályban történik. A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk. Iskolai nevelésük-oktatásuk alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

Elsődleges célunk: a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése. A differenciált egyéni és csoportos oktatás biztosítja az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő oktató megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmazunk; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk.

A szakképző intézményben nem foglalkoztatott szakember biztosításáról a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy esetén az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat keretében kell gondoskodni. Együttműködünk a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

Azoknak a tanulóknak, akik érvényes szakértői véleménnyel rendelkeznek, az iskola biztosítja a törvényben meghatározott módon az alábbi kategóriák ellátását.

A pszichés fejlődési zavarok közül az alábbiakat:

- dyslexia,
- dysgraphia,
- dyscalculia,
- az iskolai készségek zavarai,
- kevert specifikus fejlődési zavar,
- az aktivitás és figyelem zavarai,
- tanulási nehézség.

A speciális igényű tanulók oktatásának formája: integrált oktatási forma / a többi tanulóval együtt oktatott tanuló számára biztosított a szakértői véleményben meghatározott rehabilitációs/rehabilitációs foglalkozás, a tanulók oktatása, értékelése, tanulási folyamatának ellenőrzése, figyelemmel kísérése gyógypedagógus koordinálásával történik. A szakképző intézményben nem foglalkoztatott szakember biztosításáról a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén a szakvéleményt kiállító pedagógiai szakszolgálati intézmény, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy esetén az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat keretében kell gondoskodni.

Az SNI-s tanulók felzárkóztatása, hátrányainak csökkentése:

A rehabilitációs/rehabilitációs óraszámok lehetőséget adnak arra, hogy a hátrányokat kiscsoportos formában és egyénileg is megpróbáljuk kompenzálni. A rehabilitációs/rehabilitációs órákon elsősorban a kognitív funkciók fejlesztésére kerül sor a szakértői véleményben megfogalmazott fejlesztési irányok és diagnosztikus mérések alapján.

Ha a tanuló szakmai oktatása a többi tanulóval együtt történik - a kötelező foglalkozásokon, egyébként a kötelező foglalkozásokon felül egyéni fejlesztési terv alapján kell biztosítani. Az egyéni fejlesztési tervet a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében az Nkt. szerinti fejlesztő pedagógus, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy esetében az Nkt. szerinti együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével kell elkészíteni, és évente legalább egy alkalommal a fejlesztés eredményét rögzíteni. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét tájékoztatni kell.

A sajátos nevelési igényű tanuló, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló felkészítése és szakmai vizsgája során (Szkt. 94. §) az alábbiakat kell figyelembe venni.

A sajátos nevelési igényű tanuló részére az egészségügyi alkalmassági követelmények, a pályaalkalmassági követelmények és a fogyatékkal élő emberek egyenlő esélyű hozzáféréseinek figyelembevételével a Kormány rendeletében meghatározott (Szkr. 293-297.§) kedvezmények útján kell biztosítani a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást.

A kedvezmény kizárólag az annak alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a szakma megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók

A tanulási kudarcnak kitett tanulók nem tudnak kielégítően teljesíteni, mert nehézséget jelent számukra a koncentráció, az információ felvétele, feldolgozása és hasznosítása, pedig általános intelligenciájuk ezt nem indokolja. A lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelent mindez. Személyes törődésre és a beszélgetésekre van szükségük a problémák feltárására. Emellett feladatunk a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megszervezése.

A diagnosztizálás - a szakértői vélemények mellett - a szaktanárok feladata, akik észleléseiket megosztják az osztályfőnökökkel. A tanév elején, valamint a tanév folyamán az osztályfőnökök a tudomásukra jutott, tanulási kudarcnak kitett és tanulási zavarokkal küzdő tanulók névsorát összesítik.

A diákokkal foglalkozó pedagógusok - a segítő szakemberekkel, például a fejlesztőpedagógussal együttműködve - meghatározzák a felzárkózást segítő egyéni haladás menetrendjét: a fejlődést, az ahhoz szükséges tevékenységeket, a haladási irányt, a követendő értékelés formáját, a felülvizsgálat idejét. A nevelési értekezletek keretében az egyes osztályokban felmerült problémák kezelését és megoldását beszéljük meg. A törvényben meghatározott körű diákok számára egyéni fejlesztőpedagógiai foglalkozásokat biztosítunk: a fejlesztőpedagógus egyéni fejlesztési terv alapján teremti meg a felzárkózás, az egyenlő hozzáférés feltételeit.

Célunk az, hogy személyre szabott fejlesztési eljárás, és speciális differenciálás révén fejlesztőpedagógus és más szakemberek bevonásával az eredményes továbbhaladás reményében esélyegyenlőséget teremtsünk. Az eredményesség fokozása érdekében oktatóink a differenciálás tanítási módszereit alkalmazzák, és egyénileg is foglalkoznak a tanulókkal.

2.7.4 Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A tanuló akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap.

A tehetség kibontakoztatására és felzárkóztatására a szakképzési törvény értelmében heti egy foglalkozást kell biztosítani, intézményünkben heti 1-2 óra áll a tanulók és oktatók rendelkezésére tehetségterületenként szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások keretében.

Az intézmény a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató felkészítést vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Oktatóink kötelessége, hogy szakmai oktató munkájuk során gondoskodjanak a tanuló személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyenek meg minden tőlük elvárhatót, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét, segítsék a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsák a tehetséges tanulókat.

Az iskolapszichológus a kiemelten tehetséges tanuló tehetséggondozásában az oktatókkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

Az oktató feladata: megvalósítsa az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást. Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A közismereti és szakmai elméleti tárgyakból emelt szintű felkészítést biztosítunk a tehetséges tanulók számára, tehetséggondozó szakköröket tartunk, versenyeztetjük őket.

A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a oktatók megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

2.7.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanulóink közül vannak olyanok is, akik bár tehetséges tanulók, de hátrányos helyzetű családból érkeznek hozzánk, ezért a diákok szociális biztonsága érdekében az ezzel összefüggő pedagógiai feladatokat kiemelten kezeljük, s külön figyelmet fordítunk diákjaink szociális-életviteli kompetenciáinak fejlesztésére.

Az osztályfőnökök minden tanév elején helyzetelemzést készítenek, és megnevezik azokat a diákokat, akik különleges bánásmódot igényelnek. A megalapozott helyzetelemzést helyzetfeltárás előzi meg. Már a beiratkozáskor, de legkésőbb az első osztályfőnöki órákon minden diákkal és szülővel egy tematikus kérdőívet töltetünk ki, mely szociális helyzetükre is kiterjed.

A kérdőívre adott válaszok önkéntesek és saját bevalláson alapulnak. A kérdőívben az esetleges betegségekre, az életkörülményekre és a családi állapotra kérdezzük rá, így próbálunk következtetni a tanulók szociális helyzetére. Minden realitásra törekvő felmérés alapja a bizalom és az őszinteség. Az osztályfőnökök a feltárt ismeretek birtokában szükség esetén felveszik a kapcsolatot az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szolgálatokkal. Különös figyelmet szentelünk a hátrányos szociokulturális környezetben élő tanulók életpálya-építésének és pályaaorientációjának. Részt veszünk az Útravaló Ösztöndíj programban.

A hátrányos helyzetű tanulók vagy a közvetlen családtag tartós betegsége miatt hátrányos helyzetbe kerülő tanulóakra különösen odafigyelünk. Közvetlen krízis- vagy válsághelyzet esetén az osztályfőnök azonnal felveszi a kapcsolatot a szakszolgálatokkal.

Szociálisan rászorult diákjaink részére könyvtárunkból tartós könyv is kölcsönözhető, illetve lehetőségük van kedvezményes étkeztetésre. Korrepetálást tartunk a tanulók számára a differenciáló pedagógiai módszerek kidolgozásával.

Prioritást élvező feladataink közé tartozik a lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése. Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló az Nkt. 4.§ 37. szerint: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

A korai iskolaelhagyás vagy ESL figyelése a KRÉTA naplón keresztül is megtörténik, amely jelzi a hiányzási, tanulmányi problémákat, és még időben be tudnak avatkozni az oktatók, osztályfőnökök. Három fő beavatkozási területet preferálunk:

- Prevenció (megelőzés), melyek célja, hogy még a probléma kialakulása előtt csökkentse a korai iskolaelhagyás kockázatát.
- Intervenció (beavatkozás): a beavatkozó intézkedések a jelzőrendszer jelzéseire adott reakciókkal és célzott - egyéni, csoportos vagy intézményi szintű – támogatásokkal próbáljuk elkerülni a lemorzsolódást.
- Kompenzáció (helyreállítás), hogy az iskolarendszerbe visszavezetve segítsék azokat a fiatalokat, akik az iskolarendszerű oktatást végzettség nélkül hagyták el - így segítve.

Célzott tevékenységek:

1. Tanulói előrehaladást támogató tevékenységek, amelyeket az intézmény tud nyújtani a lemorzsolódás veszélyével érintett tanulói részére az elérendő célok érdekében.
2. Pedagógustámogató tevékenységek: igénybe vesszük a pedagógiai-szakmai szolgáltató tevékenységeket, amelyeket a Pedagógiai Oktatási Központok biztosítanak a tanulói lemorzsolódással vagy annak veszélyével érintett intézmények pedagógusai részére. Pl. szaktanácsadás, továbbképzések, műhelymunkák, új pedagógiai módszerek.
3. Intézményvezetést és intézményi fejlesztést támogató pedagógiai-szakmai szolgáltató tevékenységek a POK-on keresztül.

Az elérendő célok érdekében végzett tevékenységeink:

- Tanulmányi eredményjavítását célzó beavatkozások pl. tanulásmódszertani.
- Tanulói motiváció növelésére irányuló beavatkozás pl. tanulói készség- és képességfejlesztés, mentorálás, kortárssegítő támogatás.
- Tanulói igazolatlan hiányzás csökkentésére irányuló beavatkozás
- Tanulói igazolt hiányzás csökkentésére irányuló beavatkozás
- A tanuló szociális helyzetből eredő hátrányának kompenzálását célzó beavatkozás
- A tanuló testi, lelki, mentális fejlesztésére, illetve szenvedélybetegség kialakulásának és bántalmazásnak a megelőzésére irányuló beavatkozás pl. kulcskompetenciák fejlesztése.

- Általános, a lemorzsolódás csökkentését célzó beavatkozás pl. gyermekvédelmi jelzőrendszer, esetkonferencia, szülői kapcsolattartás.
- Befogadó, együttnevelést célzó oktatás-szervezési beavatkozások.
- A tanulási és magatartási nehézségeket kezelő beavatkozás pl. konfliktuskezelés.
- Közösségfejlesztő, közösségépítő beavatkozás pl, iskolai- és osztályrendezvények.

2.8 A közösségfejlesztéssel, a szakképző iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Feladatunk a közösségépítés, a felelősség és az együttműködési készség kialakítása, az empátia fejlesztése. A tanulók egyénként is befolyásolhatják a közösség munkáját. Fontos, hogy megfelelő közösségi normát alakítsunk ki a diákok számára, amely interiorizálódik, belsővé válik. Célunk, hogy az iskola színtere legyen a harmonikus, tartalmas és humánus emberi kapcsolatok kialakításának.

Az ehhez szükséges képességek és készségek fejlesztése során a tanulók ismerkedjenek meg a megfelelő szabályozó rendszerekkel (törvények, jogszabályok, házirend, erkölcsi normák) is. A közösségfejlesztés során végzett munka az iskola egész közösségére hatással van, kialakítja az intézmény ethosát, hozzájárul a negatív társadalmi jelenségek visszaszorításához, és hogy a tanulók felelős állampolgárrá és munkavállalóvá váljanak.

A közösségfejlesztés kiemelt színterei:

- osztályközösségek, évfolyamközösségek, az iskola közössége;
- osztályfőnöki órák, iskolai és osztálykirándulások, szakkörök, énekkar, iskolaújság;
- az iskola hagyományainak megőrzése, ápolása, továbbadása és gyarapítása;
- iskolai és diákönkormányzati kulturális rendezvények: gólyaavató, gyermeknap és pedagógusnap, szülő - tanár találkozó, színház, mozi, és hangverseny;
- iskolai ünnepélyek: szalagavató, ballagás, évnyitó, évváró;
- történelmi évfordulók: március 15. és október 23. megünneplése;
- megemlékezések pl. az aradi vértanúkról, a magyar kultúra napjáról, a holokauszt áldozatairól, a kommunista diktatúrák áldozatairól, a költészet napjáról, a magyar nyelv napjáról és a nemzeti összetartozás napjáról;
- tanulmányi versenyek: országos versenyek iskolai fordulói, házi versenyek, iskolai műveltségi vetélkedő;
- sportrendezvények: házibajnokságok, csanyiki sportnap, 24 órás foci, iskolák közötti diákbajnokságok.

A tanulók közösségei, a diákönkormányzat

Iskolánk diákönkormányzata aktívan részt vesz az iskola szervezeti életében, a diákok jogainak érvényesítésében, érdekeinek képviseletében, az iskolai közélet kialakításában és gyakorlásában. A diákönkormányzatban való tevékenység megismerteti a diákokat a közösségért végzett munka szépségével, megtanítja a közös érdekért való kiállásra és felelősségre.

A tanulók a saját érdekeik képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját az e feladatra kijelölt oktató segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves időtartamra (Szkt. 69.§). A tanuló joga, hogy a diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviseletért, továbbá kérje az őt ért sérelem orvoslását.

A diákönkormányzat az oktatói testület véleményének kikérésével dönt

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) a diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről,
- f) ha a szakképző intézményben működik, a szakképző intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát és annak módosítását a diákönkormányzat fogadja el és az oktatói testület hagyja jóvá. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatának és annak módosításának jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes a szakképző intézmény szakmai programjával, szervezeti és működési szabályzatával vagy házirendjével. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatának és annak módosításának jóváhagyásáról az oktatói testület a jóváhagyásra történő felterjesztést követő harminc napon belül nyilatkozik. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát és annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha az oktatói testület e határidőn belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a szakképző intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Az alábbi esetekben írja elő jogszabály, hogy a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni (Szkr. 216.§):

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanuló helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a pályázati kiírások, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a szakképző intézményi sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- a házirend elfogadásához és a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározott egyéb ügyben ki kell kérni.
- A szakképző intézmény adatkezelési szabályzata elfogadása előtt.
- Fegyelmi eljárás esetén a diákönkormányzat képviselője az ügyvel kapcsolatban tájékozódhat, véleményt nyilváníthat, és bizonyítási indítvánnyal élhet, aki a fegyelmi büntetésre is javaslatot tehet.
- A szakképző intézményünknek lehetővé kell tenni a diákönkormányzat képviselője részvételét a tanulóbalesetek kivizsgálásában.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

Az igazgató a diákönkormányzat javaslatára tizenöt napon belül érdemi választ köteles adni. A diákönkormányzat jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartónál jogszabálysértésre hivatkozással eljárást indíthat.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a szakképző intézmény helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza a szakképző intézmény működését.

A diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

2.9 A szülő, a tanuló, a pedagógus és a szakképző intézmény partneri kapcsolattartásának formái

Eredményes és összehangolt nevelés, oktatás csak kölcsönös kapcsolattartás és együttműködés során jöhet létre. Az iskolához kapcsolódó nevelési tényezők koordinálása az iskola feladata. A szakképzésben a kiskorú tanuló nevelésének és oktatásának feladatát a kiskorú tanuló törvényes képviselői megosztják az oktatókkal. A szakképző intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vesznek az oktatók, a tanulók és a kiskorú tanulók törvényes képviselői.

A szakképző intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit írásban közli a tanulóval, kiskorú tanuló esetében a kiskorú tanuló törvényes képviselőjével. A szakképző intézmény döntése, intézkedése vagy annak elmulasztása ellen a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője a tanuló érdekében - a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül - eljárást indíthat. (Szkt. 36-37.§)

2.9.1 A szülők és pedagógusok együttműködése

- Az oktatók munkájuk során együttműködnek a szülőkkel a tanulók személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában.
- Az érdemjegyekről, az értékelésről és a minősítésről, a hiányzásokról, a tanulók teljesítményéről az ellenőrzőn és az elektronikus naplón keresztül a tanulót és kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét tájékoztatni kell. A szakképző intézmény az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.
- A kapcsolattartás állandó keretei az oktatói fogadóórák. Emellett - egyedi esetekben, a probléma jellegétől függően - az iskola igazgatója, az osztályfőnök, az oktatók és a szülők felveszik a kapcsolatot egymással a tanuló segítése, a probléma megoldása érdekében.
- Az oktató kötelessége, hogy a tanulókat, a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét figyelmeztesse, ha a kiskorú tanuló jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

- Az oktató kötelessége, hogy a tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon. (Szkt. 49.§)
- A szakképző intézmény alkalmazottját, továbbá azt, aki közreműködik a tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a tanulóval kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a tanulóval, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjével való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki az oktatói testület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre. (Szkt. 116.§)

A kiskorú tanuló törvényes képviselőjével a kiskorú valamennyi személyes adata közölhető, kivéve, ha a személyes adat közlése súlyosan sértené a kiskorú tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.

- A szakképző intézményen kívül szervezett foglalkozásról a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét előzetesen tájékoztatni kell.
- Az oktató értékelésének elkészítéséhez személyazonosításra alkalmatlan kérdőíves felmérést kell végezni az oktatói testület, a tanulók és a kiskorú tanulók törvényes képviselői bevonásával. A felmérésben való részvétel önkéntes. (Szkr. 144.§)

2.9.2 Az iskola és a szülők kapcsolattartásának formái

1. Az osztályok szülői értekezlete, melynek feladata a szülők és az oktatók közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása évente legalább 2 alkalommal:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről;
 - a szakképző intézményt érintő jogszabályi változásokról;
 - a programtanterv, a képzési és kimeneti követelmények, kerettanterv és a helyi tanterv változásáról, követelményeiről;
 - az iskola és az oktatók értékelő munkájáról;
 - elektronikus napló használata esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője hozzáféréseinek módját;

- a tanuló osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről;
 - az iskola és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményéről, problémáiról;
 - az aktuális feladatok megvitatása;
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása.
2. A fogadóóra, mely a szülők és az oktatók személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. Évente 2 alkalommal vagy szükség esetén
 3. Tájékoztatás a KRÉTA naplón keresztül

A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, a mulasztásokról, illetve a különböző iskolai vagy osztályszintű programokról, szülői értekezletekről és fogadóórákról. A tanulói hiányzások igazolása is ebben történik.

A munkatervben rögzített időpontig félév és év vége előtt az osztályfőnök írásban tájékoztatja a gyenge teljesítmény várható következményéről a szülőket. A KRÉTA elektronikus napló a legkorszerűbb informatikai technológiákat ötvöző elektronikus iskolai osztálynapló. Az e-napló a szaktanároknak, oktatóknak, osztályfőnököknek nyújt segítséget a naplóvezetéshez szükséges adminisztrációs feladatok gyors és hatékony végrehajtásához.
 4. Családlátogatás

A fiatalok családi hátterének, körülményeinek megismerése a cél, illetve a tanácsadás. Különösen fontosnak tartjuk a hátrányos helyzetű, problémás fiatalok családjánál tett látogatásokat.
 5. Alkalmankénti megbeszélések

Oktatóink a szorosabb együttműködés érdekében készek a rögzített fogadóórán kívül is - előzetes egyeztetés után - a szülők rendelkezésére állni.
 6. Írásos értesítés - a tanuló hiányzásáról, igazolatlan óráiról, tanulmányi vagy magatartási problémáiról, illetve egyéb információkról. A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc foglalkozásnál többet mulaszt, feltéve, hogy a szakképző intézmény a tanulót, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire. (Szkr. 155.§)

7. Igazgatói tájékoztató a következő évi beiskolázásról - nyílt nap

Minden év október-november-december hónapban 2 nyílt nap alkalmával tájékoztatja az intézmény vezetője az érdeklődő diákokat és szülőket a következő évben induló osztályokról és a felvételi követelményekről.

8. Szülő - tanár találkozó

Kötetlenebb formájú kapcsolat kialakítására is törekszünk a szülőkkel: a közvetlenebb beszélgetések folyamán egymás kölcsönös megismerését segíti elő a találkozó, melyet a diákok műsora színesít. Évente egy alkalommal tartjuk.

9. A szülői munkaközösség továbbítja a szülők által felvetett problémákat az iskolavezetés felé.

10. Évnyitó, évzáró

Az igazgató tájékoztatja a megjelent szülőket, tanulókat a tanév feladatairól, eseményeiről, eredményeiről.

A szülői értekezletek, fórumok, fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy közösen, vagy képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, oktatói testületével.

Az együttműködések további lehetőségei:

- a szülők bevonása az iskolai kirándulásokba, rendezvényekbe, tanórai, tanórán kívüli foglalkozásokba, osztályfőnöki órák tartásába (pl.: egészségügyi témában egészségügyi végzettségűek, bűnmegelőzési témában rendőr);
- nevelési problémák megoldásának segítése;
- közös kulturális vagy egyéb rendezvények szervezése szülők és pedagógusok részvételével ;
- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken, az iskola támogatása;
- közös megoldások keresése, érdeklődő, segítő hozzáállás;
- felmérések alapján szerzett szülői igényeknek való megfelelés a tervezés, ill. a folyamat során.

A tanuló kérelmére - kiskorú esetében a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kérelmére – a Kormány rendeletében meghatározott kedvezményekben részesíthető, ha egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye vagy egyéb helyzete ezt indokoltá teszi.

Kezdeményezheti az egyéni tanrendet. Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik.

A tanítás nélküli munkanapon - a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének erre vonatkozó igénye esetén - a szakképző intézmény ellátja a kiskorú tanuló felügyeletét.

Ha a tanuló a kötelező foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell. A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha a tanuló - kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének írásbeli kérelmére engedélyt kapott a távolmaradásra.

A szakképző intézmény köteles a tanköteles tanuló törvényes képviselőjét és a tanköteles tanuló kollégiumi elhelyezése esetén - ha a kollégium nem a szakképző intézménnyel közös igazgatású intézmény - a kollégiumot is értesíteni a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, továbbá abban az esetben is, ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz foglalkozást eléri. Az értesítésben fel kell hívni a tanköteles tanuló törvényes képviselőjének figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire. Ha a szakképző intézmény értesítése eredménytelen maradt, és a tanuló ismételten igazolatlanul mulaszt, a szakképző intézmény a család- és gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve keresi meg a tanköteles tanuló törvényes képviselőjét.

2.9.3 A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének jogai (Szkt. 70.§, Szkr. 217-219.§))

A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének joga van arra, hogy

1. gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelően, saját vallási, világnézeti meggyőződésére, nemzetiségi hovatartozására tekintettel a gyermekével vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanulóval közösen válasszon szakképző intézményt,
2. a szakképző intézmény szakmai oktatási tevékenységét megismerje és gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló előrehaladásáról tájékoztatást kapjon,
3. véleményét szabadon kifejezze, részt vegyen az érdekeit képviselő szervezetekben.

4. A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének joga van arra, hogy a gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét,
5. az igazgató vagy az oktató hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,
6. megismerje a szakképző intézmény szakmai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,
7. gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
8. kezdeményezze képzési tanács létrehozását, és annak munkájában, továbbá a szülői képviselők megválasztásában mint választó és mint megválasztható személy részt vegyen.
9. írásbeli javaslatát az intézményvezető, az oktatói testület, a képzési tanács, illetve az oktató megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül érdemi választ kapjon,
10. személyesen vagy képviselője útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában és az oktatási jogok biztosához forduljon.

2.9.4 A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kötelességei (Szkt.71.§, Szkr. 220.§)

A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kötelessége, hogy

1. biztosítsa gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló tankötelezettségének teljesítését,
2. gondoskodjon gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről,
3. gondoskodjon arról, hogy gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló teljesítse kötelességeit, - a szakképző intézménnyel együttműködve - megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, továbbá figyelemmel kísérje gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló fejlődését, tanulmányi előmenetelét,
4. tiszteletben tartsa a szakképző intézmény más alkalmazottainak emberi méltóságát és jogait, tiszteletet tanúsítson irántuk.

5. A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kötelessége, hogy gyermekével vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanulóval megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő pedagógiai ellátáson való részvételét, ha a gyermekével vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanulóval foglalkozó oktatók kezdeményezésére az oktatói testület erre javaslatot tesz.
6. A kiskorú tanuló törvényes képviselője - gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló gazdasági és társadalmi életben való önálló részvétele esélyeinek elősegítése érdekében - köteles gondoskodni arról, hogy a tankötelezettségét teljesített kiskorú gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló kimaradása esetén tizenhét éves koráig, de legalább egy részszakma megszerzéséig tanulmányokat folytasson. Ha a kiskorú tanuló törvényes képviselője e kötelezettségének nem tesz eleget, a gyermekére vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanulóra tekintettel járó valamennyi támogatás nyújtása a részszakma megszerzéséig szünetel. A foglalkoztató megszüntetheti a kiskorú tanuló foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát, ha az a kiskorú tanuló tanulmányai folytatásával nem összeegyeztethető, vagy a foglalkoztatásra irányuló jogviszony fenntartása az e bekezdés szerinti cél megvalósulását kizárja.

2.9.5 A diákok és a pedagógusok együttműködése

A diákokat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják. A tanulók kérdéseiket, véleményeiket szóban vagy írásban, egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, az oktatói testülettel és az oktatókkal.

- A diákönkormányzat és a diákönkormányzatot támogató tanár folyamatosan, személyesen, a diákönkormányzat faliújságján és iskolarádióon keresztül tartja a kapcsolatot a diákokkal.
- Tájékoztatás a KRÉTA naplón keresztül. A tanulót és a tanuló szüleit a diák fejlődéséről, egyéni haladásáról az oktatók folyamatosan tájékoztatják. A munkatervben rögzített időpontig félév és év vége előtt az osztályfőnök írásban tájékoztatja a gyenge teljesítmény várható következményéről a szülőket.
- Osztályfőnöki órák - az osztályfőnök folyamatosan tájékoztatja a diákokat minden őket érintő eseményről.

- Évnyitó, évzáró - az igazgató tájékoztatja a diákokat a tanév feladatairól, eseményeiről, eredményeiről.
- Ismertető és az elektronikus napló útján.
- Hirdetések iskolarádión keresztül.
- Iskolagyűlés - évenként tartott fórum, melyen az iskola igazgatója, a DÖK munkáját támogató pedagógus, és az ISK vezetője beszámol az elmúlt év diákokat érintő eseményeiről, és az új tanév feladatairól. A diákok előadhatják problémáikat, javaslataikat osztályképviselőik útján vagy személyesen.
- Iskolaújságon keresztül.
- Az intézmény honlapján keresztül.
- a szakképző intézmény hivatalos facebook oldalán keresztül.

Együttműködés a kollégiumokkal:

Folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a kollégiumokkal, az osztályfőnökök rendszeresen érdeklődnek tanítványaikról, többször személyesen is felkeresve az egyes intézményeket.

Szívesen és örömmel veszünk részt egymás rendezvényein.

A tanuló a szakképző intézmény útján vagy közvetlenül kérheti kollégiumi felvételét, valamint externátusi elhelyezését az Nkt. szerint. A tanuló tanítási évben (ideértve az évközi szünetek idejét is) és a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat idejében hazautazásra - a rendkívüli eseteket kivéve - nem kötelezhető. (Szkt. 59.§)

A tanítás nélküli munkanapok időpontjáról a szakképző intézmény a vele tanulói jogviszonyban álló tanulók elhelyezését biztosító kollégiumot tájékoztatja.

A szakképző intézmény és a vele tanulói jogviszonyban álló tanulók elhelyezését biztosító kollégium kölcsönösen tájékoztatja egymást a tanév elfogadott helyi rendjéről. Ha a szakképző intézményben rendkívüli tanítási napot tartanak, ennek időpontjáról az érdekelt kollégiumot, a duális képzőhelyet lehetőség szerint legalább hét nappal korábban, írásban tájékoztatni kell. (Szkr. 109.§)

A szakképző intézmény köteles a tanköteles tanuló törvényes képviselőjét és a tanköteles tanuló kollégiumi elhelyezése esetén - ha a kollégium nem a szakképző intézménnyel közös igazgatású intézmény - a kollégiumot is értesíteni a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, továbbá abban az esetben is, ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan

mulasztása a tíz foglalkozást eléri. (Szkr. 163.§)

Ha a tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási félévben eléri az öt foglalkozást, az igazgató a kollégium bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan mulasztást kiváltó helyzet megszüntetésével, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, továbbá a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat. (Szkr. 163.§)

Az iskolai és kollégiumi pedagógusok együttműködése

A kollégiumi nevelőtanárokat tájékoztatjuk a tanulók magatartásáról és tanulmányi helyzetéről. A tanulók problémáinak közös megoldására törekszünk, és szakmai véleménycserét folytatunk nevelési-oktatási kérdésekben. Véleményüket figyelembe vesszük a tanulók értékelése során. A nevelőtanárokat rendszeresen meghívjuk rendezvényeinkre (pl. szalagavató, ballagás). A kollégista tanuló osztályfőnöke, illetve intézményünk vezetője meghívás esetén rendszeresen részt vesz a kollégiumok rendezvényein (kollégiumi ballagás, szakmai beszélgetés).

A Dzsaj Bhím Közösséggel, a Miskolci Szakképzési Centrummal, a Miskolci Egyetemmel és a duális képzőhellyel történő kapcsolattartás

A folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet az intézmény. Arra törekszünk, hogy intézményünk szakmai profilja tekintetében a térség elismert szakképzési intézménye legyen, amely kielégíti a helyi munkaerőigényeket, amelyre a munkáltatók, és a munkaerőpiac egyéb szervezetei megbízható partnerként tekintenek. Az intézmény működését a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a partnerek bevonásával elkészített intézményi szabályzatok alapján szervezzük.

Az intézmény együttműködik a működési területén a többi szakképzést folytató intézménnyel a képzési kínálat felülvizsgálatában, összehangolásában és a duális szakképzés feltételeinek biztosításában. Az intézmény partneri körének azonosítását, részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (pl. kamara, duális képzőhelyek, végzeteket alkalmazó munkaadók) történő kapcsolattartásban. Az iskola vezetése hatékonyan együttműködik a fenntartó Dzsaj Bhím Közösséggel, a Miskolci Szakképzési Centrummal, a Miskolci Egyetemmel a humán, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében. A szakképzési centrum részeként működő szakképző intézményünk a szakképzési centrum jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége.

Az intézmény fontosnak tartja a külső partnerekre vonatkozó kapcsolati rendszerét, ezért azt megtervezi, kialakítja, működteti, értékeli és fejleszti. A partnerekkel kialakított kapcsolatrendszeren keresztül felméri a partnerek igényeit, elégedettségét, és befogadja innovatív ötleteiket.

Duális képzőhely:

- A szakképzési alapfeladat-ellátása szakmai önállósággal rendelkező szakképző intézmény és a duális képzőhely között az állam és a magánszféra konstruktív együttműködésével és érdekeik kölcsönös elismerésével megosztva folyik. (Szkt. 2.§)
- A duális képzőhely a szakirányú oktatás keretében vesz részt a szakképzésben. (Szkt. 9.§)
Szakirányú oktatást a duális képzőhely, illetve a szakképző intézmény - együtt: szakirányú oktatást folytató szervezet - folytathat. (Szkt. 80.§)
- A tanuló a szakirányú oktatásban a szakképző intézményben vagy szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen vehet részt. (Szkt. 76.§).
- Ebben az esetben munkavállalón a tanulót, munkáltatón a szakképző intézményt, illetve a duális képzőhelyet, munkaviszonyon a tanulói jogviszonyt kell érteni. (Szkt. 79. §)
- A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre. A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre.
- A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megkötését megelőzően a tanulók számára - az Mt. 10. § (1), (4) és (5) bekezdésében foglalt rendelkezések megtartásával - kiválasztási eljárást folytathat le. Szakképzési munkaszerződés azzal a tanulóval, köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalakalmassági követelményeknek megfelel. (Szkr. 246.§)
- A duális képzőhely vállalja a tanuló szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a tanuló számára az a törvényben meghatározott juttatások nyújtására. (Szkt. 83.§)

- A duális képzőhelynek rendelkeznie kell a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési programmal, amely szakmánként, az adott szakma programtervéhez igazodóan tartalmazza a duális képzőhely által oktatott tananyagelemeket és ehhez kapcsolódóan az elméleti ismeretek, a felügyelet mellett és az önállóan végezhető gyakorlati feladatokat, továbbá a kompetencia- és készségfejlesztés feladatait. A duális képzőhely a képzési programot feltölti a regisztrációs és tanulmányi alrendszerbe. A duális képzőhelynek ki kell dolgoznia a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy értékelésére és minősítésére vonatkozó értékelési és minősítési kritériumokat. (Szkr. 241.§)
- A szakképző intézmény - a tanuló kötelezettségei teljesítésének nyilvántartása céljából hozzáférést biztosít a regisztrációs és tanulmányi alrendszerhez a duális képzőhelynek. (Szkt. 115. §) A duális képzőhely feltölti a regisztrációs és tanulmányi rendszerbe a szakképzési munkaszerződést. (Szkr. 251 .§)
- A tanuló értékelésével és minősítésével kapcsolatos adata az érintett osztályon vagy csoporton belül, az oktatói testületen belül, a kiskorú tanuló törvényes képviselőjén túl a duális képzőhelynek is továbbítható. (Szkt. 115.§)
- Ha a tanuló szakirányú oktatását nem a szakképző intézmény végzi, a szakirányú oktatással összefüggésben a tanuló teljesítményét, előmenetelét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti. Az ilyen értékelésre szakképző intézményünk szakmai programjában meghatározott, elsajátított tananyagrészenként megszervezett beszámolás keretében kerül sor. (Szkt. 60.§)
- A tanulók beszámoltatása havi szinten történik intézményünkben, a közösen kidolgozott képzési program, képzési és kimeneti követelmények alapján. A problémákat, hiányosságokat azonnal jelezzük a duális képzőhely felé és pótoltatjuk.
- A tanuló év végi osztályzatát az oktatói testület osztályozó értekezleten áttekinti, és az oktató, az osztályfőnök, illetve a duális képzőhely által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. (Szkt. 63.§)
- Ha a tanuló teljesítményének, előmenetelének értékelésekor vagy minősítésekor a tanuló szakmai felkészültsége elmarad a programterv alapján elvárható mértéktől és ez a duális képzőhely felelősségére vezethető vissza, a szakképző intézmény az erről való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül köteles tájékoztatni a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamarát. (Szkr. 181 .§)
- A szakirányú oktatást folytató szervezet - a szakképző intézmény és a duális képzőhely

- A tanuló szakirányú oktatásáról a regisztrációs és tanulmányi rendszerben foglalkozási naplót vezet. A foglalkozási napló tartalmazza a szakmai tevékenységeket, annak helyszínét, ha az eltér a duális képzőhely nyilvántartásba vett székhelyétől vagy telephelyétől, a szakmai tevékenységre fordított időt, a tanuló értékelését és a tanuló részvételét és mulasztását a szakirányú oktatás során. (Szkr. 224.§)

A szakmai vizsgára a képzési és kimeneti követelmények szerinti felkészítésért a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanuló tekintetében a duális képzőhely a szakképző intézménnyel közösen felel. (Szkt. 19.§)

A duális képzőhelynél szakirányú oktatásra nem kerülhet sor a közismereti oktatási napokon, ha a közismereti oktatás foglalkozásainak száma az adott napon a négy foglalkozást meghaladja, a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező, a tanuló vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező szakmai vizsgája napjain, továbbá minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól. (Szkr. 236.§)

A duális képzőhely a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót szakirányú oktatásra csak a rendeltetése folytán e napon is működő szakirányú oktatási helyen és a szakképző intézmény hozzájárulásával veheti igénybe, vagy abban az esetben, ha a tanuló mulasztását pótolja. Az igénybe vett idő helyett - a mulasztás pótlásának esetét kivéve, lehetőleg a következő szakirányú oktatási napon - ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani. (Szkr. 236.§)

A szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a tanulói jogviszony megszűnésének napjáról a duális képzőhelyet. (Szkt. 87.§)

Ha tanulóbaleset a duális képzőhely által tartott foglalkozás alatt következik be, a jelentési kötelezettség a foglalkozást tartó intézmény kötelessége. (Szkr. 215.§)

A duális képzőhelyen elkövetett kötelességszegésért a fegyelmi eljárást a szakképző intézményben kell lefolytatni. (Szkr. 196. §) Az eljárás során lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a sértett, a duális képzőhelyen elkövetett fegyelmi vétség esetén a duális képzőhely képviselője az ügyel kapcsolatban tájékozódhasson, véleményt nyilváníthasson, és bizonyítási indítvánnyal élhessen. (Szkt. 198.§)

A tanuló tanulói jogviszonya szünetelésének kezdetéről és végéről a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a duális képzőhelyet. A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megszűnésével, illetve megszüntetésével egyidejűleg e tényről értesíti a szakképző intézményt.

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megszűnésekor, illetve megszüntetésekor a tanuló részére – a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályokban előírt igazolások mellett igazolást állít ki a szakirányú oktatásban eltöltött időről és a megszerzett szakmai ismeretekről. (Szkt. 89.§)

A munkaterv elkészítéséhez intézményünk kikéri a duális képzőhely véleményét is. A tanítás nélküli munkanapok időpontjáról a szakképző intézmény a duális képzőhelyet is tájékoztatja. Ha a szakképző intézményben rendkívüli tanítási napot tartanak, ennek időpontjáról a duális képzőhelyet lehetőség szerint legalább hét nappal korábban, írásban tájékoztatni kell. (Szkr. 109. §)

2.10 A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák és a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.10.1 Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (60.§) és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (180-193.§) szabályozza a tanuló tevékenységének, munkájának pedagógiai értékelésével kapcsolatos szabályokat, és a tanulmányok alatti vizsga szabályait is.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A tanuló félévi és év végi osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy a tanulmányok alatti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. (Szkr.180.§)

A tanuló teljesítményét, előmenetelét az oktató a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Ha a tanuló szakirányú oktatását nem a szakképző intézmény végzi, a szakirányú oktatással összefüggésben a tanuló teljesítményét, előmenetelét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti. Az ilyen értékelésre a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott, elsajátított tananyagrészenként megszervezett beszámolás keretében kerül sor. (Szkt.60.§)

A szakképző intézmény annak, aki a szakképzésben ingyenes részvételre jogosult, ingyenesen biztosítja az osztályozó vizsgát, a különbözeti vizsgát, valamint az ezekhez kapcsolódó javító- és pótlóvizsgát (a továbbiakban együtt: tanulmányok alatti vizsgát). A javító- és pótló vizsga ingyenessége a tanulói jogviszony megszűnése után letett első javító- és pótlóvizsgára is irányadó. (Szkr. 2-3.§)

Az egyéni törzslap tartalmazza a tanulmányok alatti vizsgára vonatkozó adatokat (Szkr.28.§).

A szakmai munkaközösség véleményét - szakterületét érintően - a tanulmányok alatti vizsga részeinek és feladatainak meghatározásához be kell szerezni. (Szkr. 147.§)

Ha a szakképző intézmény tantermeiben a műszaki, működési feltételek tartós hiánya miatt a hőmérséklet legalább két egymást követő tanítási napon nem éri el a húsz Celsius-fokot, az igazgató rendkívüli szünetet rendel el, és a rendkívüli szünet elrendeléséről tájékoztatja a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét. A rendkívüli szünet időtartama alatt a fenntartó saját fenntartásában működő másik intézményben köteles gondoskodni a kiskorú tanuló törvényes

képviselőjének kérésére a tanuló felügyeletéről és étkeztetése megszervezéséről, a tanulmányok alatti vizsga és az adott tanévben nem pótolható egybefüggő szakmai gyakorlat megtartásáról.

Osztályozó vizsga:

Az oktatói testület dönt a tanulók magasabb évfolyamba lépésének megállapításáról, a tanulók osztályozó vizsgára bocsátásáról (Szkt. 51.§)

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik, kivéve, ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget. Osztályozó vizsgát a szakképző intézmény a tanítási év során bármikor szervezhet. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A szakképző intézmény a szakképzés információs rendszerében közzéteszi az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit, a tanulmányok alatti vizsga tervezett idejét. (Szkr. 344.§)

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a foglalkozáson való részvétele alól.
- b) Engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- c) A jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és az oktatói testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Ha a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével – egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az oktatói testület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz foglalkozást, és a szakképző intézmény eleget tett a 163. §-ban meghatározott értesítési kötelezettségének. (Szkt. 164.§)

- d) A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát. A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a szakképzési államigazgatási szerv szervezi.

A tanulónak joga van arra, hogy kérelmére - jogszabályban meghatározott eljárás szerint -

független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról. (Szkt. 157.§) A független vizsgabizottság döntése elleni fellebbezésre az Nkt.-t kell alkalmazni. (Szkt. 39.§)

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az Szkr. 164. §-ban meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az igazgató a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a szakképzési államigazgatási szerv. A vizsgát az első félév, illetve a második félévben június 15-ig kell megszervezni.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy ha bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. A szakképző intézmény a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a szakképzési államigazgatási szervnek. A vizsgabizottságnak nem lehet tagja az az oktató, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban a szakképző intézményben tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll (Szkr. 190.§).

Különbözeti vizsgát a tanuló abban a szakképző intézményben tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Ez intézményünk esetében: október-novemberi és május-júniusi vizsgaidőszak.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, illetve a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javítóvizsga letételére az augusztus tizenötödikétől augusztus hónap utolsó napjáig terjedő időszakban az igazgató által meghatározott időpontban van lehetőség.

Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz. Az értékelésről és a minősítésről a tanulót és kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét tájékoztatni kell. A szakképző intézmény az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott esetben.

Ha a tanuló teljesítményének, előmenetelének értékelésekor vagy minősítésekor a tanuló szakmai felkészültsége elmarad a programterv alapján elvárható mértéktől és ez a duális képzőhely felelősségére vezethető vissza, a szakképző intézmény az erről való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül köteles tájékoztatni a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamarát. A duális képzőhelyet a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara legfeljebb öt évre eltilthatja a szakirányú oktatásban való részvételtől, ha a duális képzőhely ellenőrzése keretében megállapítja, hogy a szakképzési munkaszerződésből folyó kötelezettségeit nem az Szt. vagy e rendelet alapján teljesíti. Iskolánk a lemaradást a tanulók havi beszámoltatásával ellenőrzi.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaidőszakát a tanulmányok alatti vizsgát megelőző három hónapon belül kell kijelölni. A tanulmányok alatti vizsga időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a szakképző intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. A szakképző intézményben tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a szakképzési államigazgatási szerv a vizsgázó - kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő – írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Ha a szakképző intézmény oktatóinak szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsgáról tanulónként, és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani. A jegyzőkönyvön fel kell tüntetni a vizsgát lebonyolító szakképző intézmény nevét, OM azonosítóját és címét. A jegyzőkönyv a tanuló természetes személyazonosító adatait és annak

a szakképző intézménynek a megnevezését, amellyel tanulói jogviszonyban, a vizsgatárgy megnevezése mellett az írásbeli vizsga időpontját, értékelését, a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező oktató aláírását, a végleges osztályzatot, a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét, valamint a vizsgabizottság elnökének és tagjainak, valamint a jegyzőnek a nevét és aláírását tartalmazza. (Szkr. 31.§)

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit és az értékelés szabályait a szakképző intézmény szakmai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga - ha azt a szakképző intézményben szervezik - vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a szakképzési államigazgatási szerv bízta meg.

Az érdemjegyek megállapításánál az alábbi százalékos teljesítmény elérését vesszük figyelembe az érettségi vizsga százalékos teljesítménye alapján:

%	osztályzat
0-24	elégtelen
25-39	elégséges
40-59	közepes
60-79	jó
80-100	jeles

A teljesítmény megállapítása a tantárgyanként megállapított maximális pontszámokhoz viszonyítva történik. Ha egy adott vizsgatárgy esetén a szóbeli vizsgát megelőzi egy másik vizsgarész, a szóbeli vizsgát csak az a tanuló kezdheti meg, aki előzőleg legalább 12 %-os teljesítményt ért el.

Az olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével szakképző intézményünk szakmai programja alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhethet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott vizsgatárgy legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgatevékenység és szóbeli vizsgatevékenység sikeres teljesítése.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

A vizsgabizottság:

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

- a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- b) vezeti a szóbeli vizsgát és a vizsgabizottság értekezleteit,
- c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező oktató csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az igazgató készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során

- a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Írásbeli és gyakorlati vizsga

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, ha a vizsgatevékenység megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató oktató által értékelhetően - pl. számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató jelenlétében megállapítja a

jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételleket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a szakképző intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.

A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről a szakképző intézmény gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként minimum hatvan perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A vizsgáztató a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az igazgatónak, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az igazgató a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató, az igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt - a kidolgozási idő lejártával átveszi a

vizsgáztatótól. A jegyzőkönyveket aláírásával - az időpont feltüntetésével - lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékeli.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű, eltérő színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az igazgatót.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az igazgatóból és két – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - oktatóból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és

- a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- b) az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- c) ha a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pont szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsga

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és ha szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt.

Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató gondoskodik. Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg. A vizsgázó

segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni, vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottságtól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehet fel, ha meggyőződött arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni, vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni, és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni. A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

A gyakorlati vizsgatevékenység szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgynak a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg. A gyakorlati vizsgatevékenység tartalmát az igazgató hagyja jóvá.

A gyakorlati vizsgatevékenységet akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgatevékenység elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgatevékenység megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgatevékenység rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgatevékenység helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére, ezt 60 percben állapítottuk meg.

Ebbe az időbe a gyakorlati vizsgatevékenység ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a gyakorlati vizsgatevékenység leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A gyakorlati vizsgatevékenységet egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó természetes személyazonosító adatait, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző oktató írja alá.

A vizsgázó gyakorlati vizsgatevékenységre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Mentességek a vizsgán: (Szkr.295-296.§)

Szakképző intézményünk az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményére tekintettel a sajátos nevelési igényű tanuló és a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló számára biztosítja az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást, valamint tanulmányok alatti vizsga letételét, továbbá segítséget nyújt ahhoz, hogy kötelezettségeit teljesíteni tudja.

A tanulmányok alatti vizsga tekintetében az írásbeli vizsgával összefüggésben

- a) meg kell növelni az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel,
- b) lehetővé kell tenni segédeszköz használatát vagy segédszemély igénybevételét,
- c) engedélyezni kell, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, a szóbeli vizsgával összefüggésben
- d) meg kell növelni a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel,
- e) engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsgát írásban tegye le.

Ha a vizsgázónak lehetővé tették, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli vizsgatevékenységből és szóbeli vizsgatevékenységből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételleket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel

kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.

A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató felügyelete mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc perccel kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató felolvassa.

Az osztályzatok megállapítása;

- A tanuló félévi osztályzatáról a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét a félévi értesítőben kell tájékoztatni.
- Ha a tantárgy oktatása félévkor fejeződik be, a tanuló osztályzatát az év végi bizonyítványban is fel kell tüntetni.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.
- Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt a szakképző intézményt, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az a szakképző intézmény dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
- Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit osztályozó vizsgával vagy év végi jegyeivel teljesítette, a szakképző intézmény magasabb évfolyamán vagy évfolyamismétlés esetén e tantárgy foglalkozásain a tanulónak kötelező részt vennie.
- Előrehozott érettségi vizsga - a szakmai vizsga kivételével - legfeljebb három, az Nkt.-ban meghatározott vizsgatárgyból a tanulói jogviszony fennállása alatt, a szakképző intézmény szakmai programjában a jelentkező számára az adott vizsgatárgyra

vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően, a szakképző intézményi tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév október-novemberi és május-júniusi vizsgaidőszakában is letehető.

- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére az oktatói testülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.
- A tanuló bizonyítványának kiadását a szakképző intézmény nem tagadhatja meg.

Iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgákat a következők szerint szervezzük:

- szóbeli vizsga;
- írásbeli vizsga;
- gyakorlati vizsga.

A tanulmányok alatti vizsgák során az egyes tantárgyak vizsgarészei általában az ennek megfelelő vizsgatárgy érettségi vizsgájának vizsgarészeivel egyeznek meg.

A közismereti vizsgatárgyak:

<i>Vizsgatárgy</i>	<i>írásbeli</i>	<i>Szóbeli</i>	<i>Gyakorlat</i>
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Matematika	X	X	
Történelem	X	X	
Etika		X	
Idegen nyelv	X	X	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	X		
Komplex természettudomány	X		
Művészetek (Ének-zene)		X	
Testnevelés (<i>Testnevelés és sport</i>)			X
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		X	

Informatika ágazat

Tantárgy	Javítóvizsga típusa
Informatika	gyakorlat
Ágazati informatika	írásbeli
<i>Ágazati informatika gyakorlat</i>	gyakorlat
Műszaki informatika gyakorlat	gyakorlat
<i>Információtechnológiai alapok</i>	írásbeli
Információtechnológiai gyakorlat	gyakorlat
Adatbázis- és szoftverfejlesztés	írásbeli
Adatbázis- és szoftverfejlesztés gyakorlat	gyakorlat
<i>Hálózati ismeretek I</i>	írásbeli
<i>Hálózati ismeretek I gyakorlat</i>	gyakorlat
Munkaszervezési ismeretek	írásbeli
Munkaszervezési gyakorlat	gyakorlat
IT alapok	írásbeli
<i>IT alapok gyakorlat</i>	gyakorlat
Programozás	írásbeli
Programozás gyakorlat	gyakorlat
IT szakorientáció	írásbeli
IT szakorientáció gyakorlat	gyakorlat
Linux alapok	írásbeli
Linux alapok gyakorlat	gyakorlat
Irodai szoftverek	írásbeli
Irodai szoftverek gyakorlat	gyakorlat
IT szakorientáció	írásbeli
IT szakorientáció gyakorlat	gyakorlat
Foglalkoztatás I.	írásbeli
Foglalkoztatás II	írásbeli
Elektronika	írásbeli
Elektronika gyakorlat	gyakorlat
Digitális technika	írásbeli
Műszaki dokumentációs gyakorlat	gyakorlat

Villamos műszerek és mérések gyakorlat	gyakorlat
Folyamatirányítás és digitális jelfeldolgozás	írásbeli
<i>Folyamatirányítás és digitális jelfeldolgozás gyakorlat</i>	gyakorlat
Adatátviteli hálózatok üzemeltetése	írásbeli
<i>Adatátviteli hálózatok üzemeltetése gyakorlat</i>	gyakorlat
Műszaki programozás gyakorlat	gyakorlat
Méréstechnika gyakorlat	gyakorlat
Irányítástechnika alapjai	írásbeli
Irányítástechnika gyakorlat	gyakorlat
Gazdasági ismeretek	írásbeli
Gazdasági ismeretek gyakorlat	gyakorlat
Információs rendszerek	írásbeli
Projektmenedzsment	írásbeli
Szakmai angol nyelv	írásbeli
Projektmenedzsment gyakorlat	gyakorlat
IR gyakorlat	gyakorlat
IT alkalmazási gyakorlat	gyakorlat
Számviteli IR gyakorlat	gyakorlat

Informatika és távközlés ágazat

Munkavállalói ismeretek	írásbeli
Informatikai és távközlési alapok I.	gyakorlat
Informatikai és távközlési alapok II.	gyakorlat
Programozási alapok	gyakorlat
IKT projektmunka I.	gyakorlat
Asztali alkalmazások fejlesztése	gyakorlat
Adatbázis-kezelés I.	gyakorlat
Szoftvertesztelés	gyakorlat
Webprogramozás	gyakorlat
Szakmai angol	szóbeli és írásbeli

2.10.2 A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Szóbeli vizsgát az intézményünkbe jelentkező tanulók számára nem tartunk.

2.10.3 A felvétel és átvétel szabályai

Az általános iskolai tanulónak a szakképző intézménybe általános vagy rendkívüli felvételi eljárás keretében történő felvételére a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 26-44. §-át kell alkalmazni a 149-153. §-ban meghatározott eltérésekkel, és azzal az eltéréssel, hogy közép fokú iskola alatt szakképző intézményt kell érteni.

A szakképző intézmény a felvételi tájékoztatóban közzéteszi az általa oktatott szakmák körét és azok ágazatát. A jelentkező a felvételi kérelemben az általa választott szakma ágazatára jelentkezik.

Ha a szakképző intézményben a felvételi eljárás évét megelőző három év átlagában a jelentkezők száma adott ágazatban több, mint háromszorosán meghaladja a felvehető tanulók számát, a szakképző intézmény központi írásbeli vizsgát, illetve szóbeli vizsgát tarthat.

Az oktatói testület és a szakmai munkaközösség véleményét ki kell kérni a szakképző intézményi felvételi követelmények meghatározásához. (Szkr. 146-147.§)

A központi írásbeli vizsgán az oktatásért felelős miniszter által kiadott egységes feladatlapokat kell használni. A szakképző intézmény igazgatója dönt a tanuló felvételéről és átvételéről. Központi írásbeli vizsga esetén intézményünkben az igazgató a központi írásbeli vizsga eredménye, illetve a jelentkező általános iskolai tanulmányait igazoló bizonyítványában, illetve félévi értesítőjében szereplő értékelése, minősítése alapján dönt.

Szóbeli felvételi vizsgát nem tartunk. A központi írásbeli vizsgához készült feladatlapokat kell kitöltenie mindazoknak, akik szakképző intézményünk kilencedik évfolyamára jelentkeznek. Központi írásbeli vizsgát magyarból és matematikából kell tennie a szakképző intézményünkbe jelentkező felvételizőknek. A központi írásbeli vizsga a hivatal által megküldött feladatlapok megoldásából áll.

Az általános iskolai tanuló a középfokú iskolába az általános vagy a rendkívüli felvételi eljárás keretében vehető fel. A felvételi eljárásokkal kapcsolatos határidőket az oktatásért felelős miniszter évente, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben határozza meg. A középfokú iskolai felvételi kérelmet a hivatal által kiadott jelentkezési lap és tanulói adatlap (felvételi lapok) felhasználásával kell benyújtani a középfokú iskolába és a Felvételi Központba. A felvételi kérelmeket a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időszakban kell benyújtani és elbírálni. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 26-27.§) A középfokú felvételi eljárásban csak a hivatal által szervezett központi írásbeli vizsga tartható (33.§). A vizsga dolgozatainak javítását a hivatal által kiadott javítási-értékelési útmutató alapján végezzük el.

Amennyiben a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkező élni kíván az biztosított jogával, a központi írásbeli vizsga jelentkezési lapjához csatolnia kell az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét. A központi írásbeli vizsgát szervező középiskola igazgatója a kérelemről a döntését határozat formájában hozza meg.

Szakképző intézményünk igazgatója a vizsgázókat az iskola honlapján, valamint az írásbeli vizsga megkezdése előtt a vizsga helyszínén tájékoztatja arról, hogy hol és mikor tekinthetik meg az általuk elkészített és a szakképző intézmény által kiértékelt dolgozatokat, és tájékoztatást ad az értékelésre vonatkozó észrevételek megtételének szabályairól. Az írásbeli vizsga kiértékelt dolgozatait a vizsgázó és szülője az iskola képviselőjének jelenlétében, az igazgató által meghatározott helyen és időben megtekintheti, azokról kézzel vagy elektronikus úton másolatot készíthet, és - kizárólag a hivatalos javítási-értékelési útmutatótól eltérő értékelés esetén - az értékelésre észrevételt tehet. A vizsgázó kérésére a saját kiértékelt dolgozatáról másolatot kell készíteni. A megtekintéshez - az adott írásbeli vizsgát követő nyolc napon belül - egy munkanapot (nyolc órát) kell biztosítani.

A vizsgázó észrevételeit a megtekintést követő első munkanap végéig - tizenhat óráig - írásban adhatja le. Az észrevétel benyújtására nyitva álló határidő elmulasztása esetén egy napon belül lehet igazolási kérelmet benyújtani. Az igazolási kérelem benyújtási határideje jogvesztő. Ha az írásbeli vizsgakérdésekre adott megoldás értékelésére a vizsgázó észrevételt nyújt be, szakképző intézményünk az észrevételt érdemben elbírálja. A szakképző intézmény a bírálat eredményét határozat formájában, megfelelő indokolással írásban közli az észrevételt tevővel.

A központi írásbeli vizsgán elért eredményt a törvényi előírásoknak megfelelően köteles szakképző intézményünk elfogadni, függetlenül attól, hogy a jelentkező melyik iskolában vett részt a vizsgán. A felvételi dolgozat vagy annak másolata a jelentkezőtől nem kérhető.

A jelentkező központi írásbeli vizsgából származó felvételi teljesítményét az iskola az értékelőlap alapján állapítja meg. Az írásbeli vizsga eredményéről intézményünk az értékelő lapon közvetlenül tájékoztatja a vizsgázókat.

Az iskola honlapján nyilvánosságra hozza a jelentkezők felvételi jegyzékét. A középfokú iskola igazgatója a jelentkezők listájának felhasználásával tanulmányi területenként elkészíti az ideiglenes felvételi rangsort, valamint tanulmányi területenként közli a felvehető tanulók számát.

A felvételi jegyzéket tanulmányi területenként kell elkészíteni, valamennyi, az adott tanulmányi területre jelentkező feltüntetésével. A jelentkező az oktatási azonosító számával szerepel a jegyzéken egyéb személyes adatai nélkül. A jegyzék továbbá tartalmazza a jelentkezőnek a felvételi eljárásban elért összesített eredményét és az iskola által meghatározott rangsorban elfoglalt helyét.

A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelye, telephelye szerinti járás területén található, vagy akinek különleges helyzete ezt indokolja. Ennek alapján előnyben részesítjük:

- a halmozottan hátrányos helyzetűeket (igazolás szükséges),
- a miskolci lakhellyel rendelkezőket (igazolás szükséges),
- akinek szülei, testvérei korábban iskolánk tanulói voltak (ha tudomást szerzünk róla),
- az írásbeli eredménye jobb,
- abc-sorrend.

Az intézmény köteles a tanulót, valamint a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét írásban értesíteni gyermeke iskolai felvételével kapcsolatos döntéséről. Az iskola az egyeztetett felvételi jegyzék alapján, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott határidőig megküldi a felvételtől vagy az elutasításról szóló értesítést a jelentkezőnek, kiskorú jelentkező esetén a tanuló törvényes képviselőjének.

A középfokú iskola igazgatója a felvételi döntésekről szóló értesítések megtörténte után a következő tanév első napjáig rendkívüli felvételi eljárást írhat ki.

A jelentkezés elutasítása esetén az iskola igazgatójának fel kell hívnia a jelentkező, kiskorú jelentkező esetén a jelentkező és a szülő figyelmét, hogy az Nkt. 37. § (3) bekezdése alapján a döntés ellen jogorvoslattal élhet. A jogorvoslati eljárást megindító kérelmet annak a középfokú iskolának a fenntartójához kell benyújtania a jelentkezőnek, kiskorú jelentkező esetén a szülőnek, amelyiknek a döntésével a jelentkező, kiskorú jelentkező esetén a szülő nem ért egyet, a középfokú iskola a tanköteles tanuló beiratkozásáról értesíti azt az általános iskolát, amelyikben a tanulmányait folytatta.

A szakképző intézmény a szakképzés információs rendszerében közzéteszi

1. a felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót,
2. a beiratkozásra meghatározott időt, a fenntartó által engedélyezett osztályok, csoportok számát. (Szkr. 344.§)

A tanulói jogviszony (Szkt. 54.§)

- a) felvétellel vagy
- b) átvétellel keletkezik.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől és az átvételtől az igazgató dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre, a tanulót a tanulói jogviszonyon alapuló jogok és köteleességek ettől az időponttól kezdve illetik meg és terhelik.

A szakképző intézmény a jogviszony létesítéséhez további feltételeket is meghatározhat, amelyeket a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra kell hozni. A feltételek teljesítéséhez kapcsolódó előkészítő tanfolyam térítési díj ellenében nem szervezhető.

Iskolánk a felvételt a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint egészségügyi vizsgálatához, bizonyos esetben különbözeti vizsga vállalásához köti.

A szakképzési előszerződéssel rendelkező tanulót azonos eredmény esetén előnyben kell részesíteni a szakképző intézmény által meghirdetett képzésekkel kapcsolatos felvételi eljárásban. (Szkr. 254.§)

A tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia.

A nem magyar állampolgár kiskorú tankötelezettségére és annak szakképző intézményben történő teljesítésére az Nkt.-t kell alkalmazni azzal, hogy köznevelési intézmény alatt szakképző intézményt, oktatásért felelős miniszter alatt szakképzésért felelős minisztert kell érteni. A tankötelezettség teljesítésének feltételeit a szakképző intézménybe történő felvételnél igazolni kell. (Szkt. 121 .§)

Beiratkozáskor a tanuló vagy szülője bemutatja és átadja:

- születési anyakönyvi kivonat fénymásolata
- általános iskolai bizonyítvány
- tankönyvigénylést
- az okmányirodában igényelt diákigazolványhoz igénylőlapot
- az iskolaorvos által kiadott kitöltött kérdőív (amit a felvételi értesítéssel küldünk ki)
- fénymásolat: TÁJ kártyáról, adókártyáról, laccímekártyáról, személyi igazolványról,

hátrányos helyzetet, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igazoló dokumentumot, és sajátos nevelési igényét, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségeit igazoló szakértői véleményt.

Indokolt esetben egyéni elbírálás alapján más középiskolából is kérhetik felvételüket a 9. évfolyamra. Az iskolába való belépés felsőbb évfolyamokon is történhet, általában a tanév, illetve a félév kezdetekor, indokolt esetben bármikor, ha szakirányú oktatásban részesült a tanuló, vagy az eddig tanult ismeretei beszámíthatóak, ez dokumentumokkal alá tudja támasztani, vagy különbözeti vizsgát tesz, vagy felmérjük eddigi tudását.

A tanuló felvételét, átvételét illetően beszámoltató vizsgán vehet részt, amely a jelentkező minden olyan beszámoltatását, megmérettetését, mérését, értékelését jelenti, amelynek célja a tárgyi tudás, a tudásszint, készség megismerése, mérése.

Az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az ágazati vizsga letételét követő tanévben kerül sor.

Az Szkr. 152. § szerint az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgálathoz, ha az átvételre az adott ágazathoz kapcsolódóan tett ágazati alapvizsga letételét követő egy éven belül kerül sor.

Az Szkr. 223. § alapján a tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia.

Beszámítás:

Az igazgató dönt a tanuló foglalkozáson való részvétel alóli felmentéséről, egyes tantárgyak és azok tudásmérése alóli mentesítéséről, az előzetesen megszerzett tudás, illetve gyakorlat beszámításáról (Szkr. 124.§)

A tanulónak joga van arra, hogy kérje a foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését, illetve korábbi tanulmányai beszámítását. (Szkr. 157.§)

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét - az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával - a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani. (Szkr. 256.§ (3))

Amennyiben ezt a tanuló nem tudja dokumentumokkal igazolni, de gyakorlati tudással rendelkezik, a tanuló mérése a képzési és kimeneti követelmények és a programtanterv alapján történik.

Ha az Szkt. 125. § (5) bekezdése szerinti szakmai vizsga az Szkt. 125. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti képzés keretében olyan mellék-szakképesítés megszerzésére irányul, amely érettségi végzettséghez kötött vagy a szakmai vizsga teljesítésére az ágazati érettségi vizsgatárgy beszámításával kerül sor, a komplex szakmai vizsgáztatás szabályainak a mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló vizsga dokumentálására, értékelésére és a bizonyítvány kiállítására vonatkozó, e rendelet hatálybalépését megelőző napon hatályos szabályait is alkalmazni kell. (Szkr. 354. (4))

A korábbi tanulmányok és gyakorlat beszámítását illetően

- a) a szakképző intézményben, a köznevelési intézményben és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat az adott szakmára előírt - megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani,
- b) a szakképzés megkezdése előtt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban eltöltött szakirányú gyakorlati időt a szakirányú oktatás idejébe be kell számítani,
- c) a tanulmányi követelmények az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesíthetők.

A szakképző évfolyamra való felvétel

A szakképző intézménybe való bekerülés felvétellel, átvétellel vagy a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással kezdődik. A felvételtől az igazgató dönt. A szakképző évfolyamra való felvétel, illetve a szakképző évfolyamon a továbbhaladás feltétele:

- egészségügyi alkalmasság: annak az orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes önmaga és mások veszélyeztetése nélkül a választott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre;
- előírt gyakorlat (ahol ez előírás): a szakképesítés megszerzéséhez szükséges meghatározott összefüggő szakmai gyakorlat, amelynek időtartamát a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza;
- iskolai előképzettség: a szakképzés megkezdéséhez szükséges iskolai végzettség: sikeres érettségi vizsga;
- A 2020. szeptember 1-je előtt induló egyéves szakképzésbe csak az a tanuló vehető fel, aki a 9-12. évfolyamon az adott ágazatban végezte tanulmányait és megfelel a szakmai programban szabályozott követelményeknek.

Közösségi szolgálat (Szkr. 107.§)

A technikumban az érettségi vizsga megkezdésének feltétele legalább ötven óra közösségi szolgálat teljesítése.

A szakképző intézmény feladata és az igazgató felelőssége a tanuló választása alapján a

közösségi szolgálat megszervezése és annak teljesítésére időkeret biztosítása. Az osztályfőnök vagy az ezzel a feladattal megbízott oktató a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.

A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és karitatív,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelmi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) a rendvédelmi szerveknél bűn- és balesetmegelőzési területen folytatható tevékenység.

A közösségi szolgálat a szakképző intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.

A tanulót fogadó szervezetnek az egészségügyi és a rendvédelmi szerveknél bűn- és balesetmegelőzési területen folytatható tevékenység folytatása során minden esetben, a szociális és karitatív esetben szükség szerint mentort kell biztosítani. A közösségi szolgálattal koordináló oktató az ötven órán belül - szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb ötórás felkészítő, majd legfeljebb ötórás záró foglalkozást tart.

A közösségi szolgálat teljesítése keretében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati időt kell érteni azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

- a) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének egyetértő nyilatkozatát,
- b) a naplóban és a törzslapon a kijelölt oktatónak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- c) a szakképző intézmény a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig a szakképző intézménynél marad,

d) a szakképző intézmény a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,

a szakképző intézményen kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor a szakképző intézmény és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét

3 A SZAKIRÁNYÚ OKTATÁSRA VONATKOZÓ KÉPZÉSI PROGRAM

Az intézmény képzési szerkezete

A Dr. Ámbédkar Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium szakképzési rendszere az alábbiak szerint épül fel.

A Dr. Ámbédkar Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium 2021. szeptember 1-jétől **ágazati oktatás folyik** Informatika és távközlés ágazatban, illetve 2022. szeptember 1-jétől Gazdálkodás és menedzsment ágazatban felmenő rendszerben az alábbi kimenetekkel:

- 5-0612-12-01 Infokommunikációs hálózatépítő és -üzemeltető technikus
- 5-0411-09-01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző technikus

A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik. A **technikumnak** az általános műveltséget megalapozó, az **érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő**, valamint a szakirányú **felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő**, illetve érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a **Szakmajegyzékben** meghatározott számú évfolyama van. A 2021. szeptember 1-jétől induló **technikusképzés 5 éves**.

Az első két év (9-10. évfolyamon) ágazati ismereteket adó képzése után a második ciklusban (a 11-13. évfolyamon) duális képzés folyik, amely jövedelemhez juttatja a tanulót.

4 TECHNIKUMI SZAKKÉPZÉS

Informatika és távközlés ágazat:

- 5-0612-12-01 Infokommunikációs hálózatépítő és -üzemeltető technikus

Gazdálkodás és menedzsment ágazatban

- 5-0411-09-01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző technikus

Az Szkt. 59. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti **ösztöndíjra** az első szakma megszerzéséhez kapcsolódóan az adott szakmára vonatkozóan a szakmai oktatásnak a szakmajegyzékben meghatározott időtartamáig a szakképző intézmény nappali rendszerű olyan szakmai oktatásában tanulói jogviszonyban részt vevő tanuló jogosult, amelyre jogszabály alapján ingyenes részvételre jogosult. **A megismételt évfolyamon nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha évfolyamismétlésre kötelezték. Az adott tanév hátralévő részében nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha az igazolatlan mulasztása eléri a hat foglalkozást.** Az új 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről rendelkezése alapján a szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. Technikumban a szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján egy **2 éves ágazati alapoktatásból** és egy **3 éves szakirányú oktatásból** áll.

4.1 Ágazati alapoktatás (2 év)

A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. A két éves ágazati alapoktatás **ágazati alapvizsgával zárul.**

Az informatika és távközlés ágazat ágazati alapvizsgája két részből, írásbeli és gyakorlati vizsgából áll.

A tanuló, vagy a képzésben részt vevő a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait.

Az általa választott szakmáról azonban az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia. **A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha elégtelen ágazati alapvizsgát tett.** 256. § (1)

Felnőttoktatásban az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni az alapvizsgát.

4.2 Szakirányú oktatás (3 év)

Az Szt. 80.§ (1) bekezdése szerint szakirányú oktatást a **duális képzőhely**, illetve a **szakképző intézmény** (a továbbiakban együtt: **szakirányú oktatást folytató szervezet**) szervezheti. A szakirányú oktatás követelményeire való felkészítéshez szükséges tárgyi eszközöket és személyi feltételeket a szakirányú oktatást folytató szervezet biztosítja.

A szakirányú oktatás célja, hogy a képzésben résztvevő tanuló számára biztosítsa a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, képessé tegye azok gyakorlatban történő alkalmazására és a tanulót a szakmai vizsgára felkészítse. Az ágazati szakirányú oktatás ágazati érettségi vizsgával zárul.

Az érettségi vizsgán a tanuló az Nkt.-ban meghatározott vizsgatárgyakból ad számot tudásáról azzal, hogy az érettségi vizsga kötelezően választandó vizsgatárgya helyett **szakmai vizsgát kell tenni**. A technikumban folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan letett szakmai vizsga a tanuló adott **vizsgatárgyból letett emelt szintű érettségi vizsgájának felel meg**.

Az érettségi vizsgáról valamennyi érettségi vizsgatárgy és a szakmai vizsga sikeres letételét követően lehet bizonyítványt kiállítani. A szakmai vizsga állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a képzési és kimeneti követelményekben az adott szakmára speciálisan előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri az akkreditált vizsgaközpont. A szakmai vizsgát az akkreditált vizsgaközpont háromtagú vizgabizottsága előtt kell letenni.

A 2021. szeptember elsejétől induló technikumi képzésben az Szt. 12. § szerint a szakképző intézményben a nevelő és oktató munka

- a szakképzésben kötelezően alkalmazandó **programterv** és
- a programterv alapján kidolgozott **szakmai program** szerint folyik.

Intézményünkben a szakmai programot a programterv (PTT) és a képzési és kimeneti követelményekben(KKK) meghatározott előírások alapján dolgoztuk ki.

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A 11., a 12. és a 13. évfolyamon a rendelkezésre álló szabad sávok szakmai tartalmáról úgy rendelkezünk, hogy az a gazdasági környezethez igazodó tantárgyhoz kapcsolódjon, melynek tartalmát a technikum közösen dolgozza ki a helyi gazdasági szereplőkkel.

A 2020 szeptemberétől felfutó technikumi képzésben az informatika és távközlés ágazat esetében a 9-10. évfolyamon az ágazati alapoktatás, valamint a 11-12-13. szakirányú oktatás évfolyam oktatási óraszámainál a képesítések óratervei tartalmazzák az elméleti és gyakorlati órákat.

Évfolyamonként és tantárgyanként rendelkezünk a szabad sávok óraszámairól:

- 5-0612-12-01 Infokommunikációs hálózatépítő és -üzemeltető technikus
 - évfolyam: IP-hálózatok 1 óra, Távközlési ismeretek 1 óra
 - évfolyam: Távközlési ismeretek 1 óra, IKT projektmunka II. 0,5 óra,
 - Távközlési elektronika 1 óra
 - 13. évfolyam: IKT projektmunka II. 2 óra, Hálózatépítés 1 óra

4.3 A technikumnak

a) az általános műveltséget megalapozó, **az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő**, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve

b) **érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő**, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van. (Szkr.20.§)

4.4 A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony (Szkt. 53.§)

A felnőttképzési jogviszony keretében folyó szakmai oktatásban

a) a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére,

b) a kötelező foglalkozások száma legfeljebb a nappali rendszerű szakmai oktatás kötelezőfoglalkozásai számának negyven százalékáig csökkenthető.

4.5 Okleveles technikusképzés

Az Szkt. 20.§ (1a) értelmében a technikum a felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján is megszervezheti a 20.§ (1) *a*) és *b*) pontjában meghatározott évfolyamot.

Az Szkr. 33. § alapján szakma megszerzéséről oklevelet kell kiállítani, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatást a technikumban teljesítette.

Az oklevélben a megszerzett szakma megjelölése mellett fel kell tüntetni az „**okleveles**” megjelölést, **ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a felsőoktatási intézmény és a technikum által közösen kidolgozott szakmai oktatásban vett részt.** A felsőoktatási intézmény - az oklevél mellékletét képező - igazolást ad ki arról, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai oktatásában részt vett. Az így megszerzett tudás 30 kreditpontként számítható be a későbbi felsőoktatási tanulmányok során.

4.6 A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja

Az Szkt. 60. § (1) bekezdése szerint a tanuló teljesítményét az oktató a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Ha a tanuló szakirányú oktatását nem a szakképző intézmény végzi, a szakirányú oktatással összefüggésben **a tanuló teljesítményét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti**. Az ilyen értékelésre a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott, elsajátított **tananyagrészenként megszervezett beszámolás keretében kerül sor**.

Az **érdemjegyek száma legalább havi 1** kell, hogy legyen. Formái például röpdolgozat, szóbeli felelet, témazáró dolgozat, beszámoló, házi feladat, órai munka, projektmunka értékelése. Az egyes tantárgyakból minimum **annyi dolgozatot** kell íratni, amennyi a heti óraszám az adott tantárgyból, illetve a megtanítandó tematikai egységek végén kötelező a témazáró dolgozat, vagy beszámolási kötelezettség (más formában).

Az **otthoni felkészüléshez** előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásánál az egyenletes terhelés elvét követjük:

- a házi feladatot egyik óráról a másikra adhatjuk
- a hosszabb időt igénylő feladatok (pl. kötelező olvasmány, fogalmazás, számítógépes program stb.) teljesítésének határideje arányosan növekszik,
- a kötelező és ajánlott olvasmányok jegyzékét minden tanév elején (vagy az előző tanévvégén) ismertetni kell a tanulókkal a helyben szokásos módon.

Ha a tanuló szakirányú oktatását nem a szakképző intézmény végzi, a szakirányú oktatással összefüggésben **a tanuló teljesítményét, előmenetelét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti**. A duális képzőhelyen elsajátított ismeretekről a képzési és kimeneti követelmények és a programtanterv alapján közösen létrehozott képzési program és tanmenet alapján a **szakképző intézmény havi rendszerességgel ellenőrzi**, beszámoltatja a diákokat a duális képzőhelyen elsajátított gyakorlati és elméleti ismeretekről. A hiányosságokat jelzi a duális képzőhely felé és pótoltatja.

4.7 A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A tanuló év végi osztályzatát az oktatói testület osztályozó értekezleten áttekinti, és az oktató, az osztályfőnök, illetve a duális képzőhely által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. (Szkt. 63.§) A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanuló az évfolyam teljesítéséről bizonyítványt kap.

Az egyéni tanulmányi renddel rendelkező tanulónak az előírt tanulmányi követelményeket az egyéni tanulmányi rendben meghatározottak szerint kell teljesítenie. A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett. (Szkr. 256.§) A szabadon választott foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamba lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező foglalkozást. (Szkt. 35.§)

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. A szakképző intézmény magasabb évfolyamán vagy évfolyamismétlés esetén e tantárgy tanulásával kapcsolatban a szakképző intézmény szakmai programjában foglaltak szerint kell eljárni. A tanuló nem mentesül a tantárgy látogatása alól, de év végi osztályzatát a korábbi osztályozó vizsgán elért eredménye alapján kapja.

Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy pótolni köteles. Ha a tanuló mulasztása az e bekezdésben meghatározott mértéket eléri, és a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, magasabb évfolyamba léphet. (Szkr. 227.)

Ha a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az oktatói testület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz foglalkozást, és a szakképző intézmény eleget tett az

Szkr. 163. §-ban meghatározott értesítési kötelezettségének. (Szkr. 164§)

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt a szakképző intézményt, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről a szakképző intézmény dönt.

5 A TANULÁSI TERÜLETEKHEZ RENDELT TANTÁRGYAK ÉS TÉMAKÖRÖK ÓRASZÁMAI ÉVFOLYAMONKÉNT

5.1 5-0612-12-01 Infokommunikációs hálózatépítő és -üzemeltető technikus 2021.09.01.-től technikai képzésfelmenő rendszerben

Megnevezés	Tantárgy	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	Összes óraszám
		évfolyam	évfolyam	évfolyam	évfolyam	évfolyam	évfolyam	
	hetek száma	36	36	36	36	31	36	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5					0,5	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv					2,0	2,0	62
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	3,0					3,0	108
	Informatikai és távközlési alapok II.		4,0				4,0	144
Programozási alapok	Programozási alapok	2,0	2,0				4,0	144
Hatékony tanulás, önfejlesztés csoportmunka I	IKT projektmunka I.	1,5	3,0				4,5	162
Hatékony tanulás, önfejlesztés csoportmunka II.	IKT projektmunka II.			3,0	3,0	2,0	8,0	278
Távközlés	Elektrotechnika			4,0			4,0	144
	Távközlési elektronika			2,0	4,0		6,0	216
	Távközlési ismeretek			2,0	3,0		5,0	180
	IP-hálózatok			3,0	4,0		7,0	252
Infokommunikációs hálózatépítés- és üzemeltetés	Optikai hálózatok szerelése és mérése					8,0	8,0	248
	Hálózatépítés					3,0		93
	Rézalapú hálózatok szerelése és mérése					4,0		124
	Távközlési rendszerek					5,0		155
Szabad sáv				2,0	2,5	3,0	7,5	255
Összesen:		252,0	324,0	504,0	504,0	744,0	2328,0	2583
Heti óraszám:		7,0	9,0	14,0	14,0	24,0		

5.2 5-0411-09-01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző technikus 2022.09.01.-től technikai képzésfelmenő rendszerben

Megnevezés	Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. évfolyam	Összes óraszám
	hetek száma	36	36	36	36	31	36	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5					0,5	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv					2	2,0	62
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	3,0	3,0				6,0	216
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei		4,0				4,0	144
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1,0					1,0	36
	Digitális alkalmazások	2,5	2,0				4,5	162
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek			1,8	1,5	1,2	4,5	156
	Gazdasági számítások				1,0		1,0	36
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy			4,5	4,6	2,1	11	395
	Irodai szoftverek alkalmazása					3,0	2,6	93
	Adózás				1,0	2,9	3,5	128
	Elektronikus bevallás					3,5	3,0	109
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	Számvitel			3,8	3,5	3,6	10,5	378
	Számviteli esettanulmányok			2,0	1,0	1,2	4,0	144
	Számítógépes könyvelés					4,6	4,0	144
Összesen:		252,0	324,0	454,0	456,0	753,0	2239,0	2583
Heti óraszám:		7,0	9,0	14,0	14,0	24,0		

5.3 Heti óraterv technikum

2021. szeptember 1-jétől alkalmazzuk felmenő rendszerben (a 9. évfolyamtól kezdve) a 2021/2022. tanévtől. A közismereti tárgyak esetében a gimnáziumi kerettantervet vettük figyelembe az alábbi jogszabály alapján: 5/2020. (I. 31.) Korm. rendeletet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról. Továbbfejlesztettük az Innovatív Képzéstámogató Központ (ikk.hu) heti óraterv mintáját.

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3+1	2	525
Idegen nyelv	4	4	3	3+1	5 (+2)	597
Cigány népismeret	2	1	1	1		
Buddhista hittan	1					
Matematika	4	4	3+1	3+1	2	489
Történelem	3	3	2+1	2	(+2)	350
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36
Testnevelés	4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: pl. fizika , kémia, biológia, idegen nyelv	0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	0	1	0	0	0	-
Összes közismereti óraszám	27	25	22	22	5	3139
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret felhasználása	3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31	-
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905

5.4 Szabadon tervezhető órakeret:

9. évfolyamon: 3 óra – ebből **1 óra** buddhista hittan, **2 óra** cigány népismeret

10. évfolyamon: 1 óra – cigány népismeret

11. évfolyamon: 1 óra – cigány népismeret

12. évfolyamon: 1 óra – cigány népismeret

13. évfolyamon: 6 óra – ebből **2 óra** idegen nyelv, ezen kívül a maradék **4 óra**

- a 12. évfolyamon letett érettségi vizsga sikertelensége esetén +2 óra magyar nyelv és irodalom, vagy +2 óra matematika, vagy +2 óra történelem,
- a 12. évfolyamon sikeresen letett érettségi esetén +2 óra érettségi felkészítőn vehetnek részt angol nyelvből, választásuk alapján +2 órát nyelvvizsga-felkészítés, vagy emelt szintű +2 órás magyar, matematika, angol vagy történelem felkészítés lehetséges **a tanulók választása alapján.**

6 A DOBBANTÓ PROGRAM CÉLJA, CÉLCSOPORTJA:

A Dobbantó program közvetlen célja egy olyan szakiskolai előkészítő 9. évfolyami program kialakítása és megvalósítása, amely a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető, tartós és súlyos rendellenességével küzdő SNI tanulók számára biztosít olyan egyéni ütemterven alapuló képzést, amely felkészíti őket a többségi oktatásban és képzésben való részvételre, a sikeres továbbhaladásra.

A program közvetett célja, hogy a magatartási és tanulási zavarokkal küzdő, az iskolarendszerű oktatásban lemaradó, vagy a rendszerből már kisodródott 16-25 éves fiatalok számára a szakiskolai képzés bázisán az oktatás vagy a munka világába visszavezető, a sikeres egyéni életút megtalálásához eljuttató lehetőséget biztosítson.

6.1 A Dobbantó projekt kimenetei

Az iskolarendszerből korábban kisodródott, *16 – 24 éves fiatalok* számára *személyre szabott támogatással* valódi „dobbantót” tudunk felkínálni. Iskolánk az új, extra évvel *lehetőséget* ad a lemorzsolódott, sajátos nevelési igényű tanulóknak arra, hogy teljesítsék a tankötelezettséget, és megfelelő kompetenciákat szerezzenek általános vagy szakmai jellegű továbbtanuláshoz és/vagy a munkaerőpiacra történő kilépéshez.

6.2 Tehát a program lehetséges kimenetelei:

- a tanulás folytatása a szakiskola 9. vagy 10. évfolyamán,
- szakképzési évfolyamra lépés iskolarendszerű képzés keretében,
- szakképzési évfolyamra lépés felnőttképzés keretében,
- belépés a munka világába.

A lehetséges kimeneteleket az egyéni életpályának irányt szabó *konkrét cselekvési tervek* tartalmazzák az év végén.

6.3 A program pedagógiai elvei, szemléletmódja, felfogása

- *Mindenki számára méltányos és minőségi oktatás biztosítása.*

A program tanulási, fejlődési lehetőséget kínál minőségi oktatás keretei között a hivatalos oktatási rendszerből kiesett tanulók számára, hogy elérjék saját céljaikat.

- *Kompetencia alapú fejlesztés.*

A programban kompetencia alapú fejlesztés történik, amelynek célja a szocializációs, a tanulási utak sajátos, komplex támogatása, hogy megalapozzák a tanulók tanulási sikereit és a cselekvőképes, saját életpályájukért felelős, eredményesen tenni tudó és akaró személyiséggé válást.

- *Személyre szabott pedagógiai gyakorlat.*

A programot alapvetően a tanulók egyéni szükségleteit, fejlődését figyelembevevő rugalmas tanulásszervezés jellemzi az iskolában és az iskolán kívüli tanulási helyzetekben.

6.4 Személyre szabott pedagógia

6.4.1 Elvek és gyakorlatok

- A tanulás-tanítás megszervezésének legfontosabb alapelve *az egyéni szükségletekhez, fejlődési igényekhez való igazodás.* Ez alapvetően azt igényli, hogy a pedagógiai gyakorlat reális esélyt teremtsen az eltérő fejlesztési szükségletek kezelésére egyéni fejlődési utak biztosításával. Így a személyre szabottság érinti a tantervi kereteken belül a célokat (kompetenciákat), a tartalmakat, azok mélységét, mennyiségét, a tanítás, tanulás szervezési módjait, az oktatás módszereit, a tanulási időt, az értékelést, a teljes tanulási környezetet. Nem jelenti azonban a csak egyénre szabott tanítást, tanulást, hanem olyan rugalmas tanulásszervezést, amelyben fontos szerepet töltenek be az együttműködésre lehetőséget adó, párban és különféle csoportokban zajló kooperatív munkaformák is.

Ha a tanulók eltérő sajátosságait a fejlődési/fejlesztési folyamat természetes velejárójaként értelmezzük, akkor olyan *tanulási helyzeteket* hozunk létre, *amelyek a tanulók alapszükségeire összpontosítanak:*

- a diákok kapcsolatai: érezze, hogy fontos, hogy tartozik valahová;
- kompetenciák: képes cselekedni, megoldani, hihet önmagában;
- autonómia: tudja irányítani, szabályozni saját cselekedeteit.

- A pedagógus kilép hagyományos központi szerepéből, s helyébe a szemléletében és módszereiben tanulóközpontú, toleráns, nyitott, *támogató, ösztönző pedagógus* lép. A tantervi keretek a pedagógus munkájának számos elemét meghatározzák, de a pedagógusok szabadsága tágas, ti. maguk döntenek abban, hogy tanítványaik számára milyen személyre szóló támogatást nyújtsanak.
- A program lehetővé teszi, hogy a tanárok, a különböző együttműködők és a diákok között *partneri viszony* alakuljon ki, ami a diákokkal kapcsolatban nem a hierarchikus tanár-diák, felnőtt-diák viszonyt erősíti, hanem a segítő, tanácsadó, ösztönző szerepet a tanárok, a felnőttek (segítők, szülők, stb.) részéről. A pedagógiai stílust a tanulótól elvárt tevékenység leírására használt szóbeli és írásbeli megfogalmazás is tükrözi; pl. vizsgáld meg, deríts ki, tanulmányozd, tegyél fel kérdéseket, tervezz, végezz kutatást, reflektálj, számolj be, oszd meg, alkalmazd.
- *A diákok aktív, felelős résztvevői saját tanulásuknak, fejlődésüknek.* Nem csak reagálnak, válaszolnak a tanulás során, de aktív és ösztönző tényezői is a különféle szituációknak. A tanulók megkapják az ehhez szükséges információkat és a kellő mértékben bevonjuk őket a pedagógiai folyamatokba. Egyéni tanulási útjaikat nem csak a tanárok jelölik ki, lehetőségük nyílik önálló döntésekre is. Egyéni sajátosságaiktól függően bevonódnak az értékelésbe, az önértékelésbe, a fejlődési/fejlesztési terv készítésébe. A tanulás szempontjából előnyben részesítjük az aktív, cselekedtető tanulási eljárásokat, a frontális munkával szemben az egyéni, párban és csoportban végzett tanulást.
- *A tanulást* nem egyszerűen átadás – átvétel folyamatként értelmezzük, amelyben a tanár közvetíti a tudást és a tanuló befogadja azt. A tanulás során a tanulók értelmezik, magyarázzák a különféle jelenségeket, *tudásukat saját maguk hozzák létre*, saját maguk konstruálják saját fejlődési igényeiket, előzetes tudásukat, tapasztalataikat és tanulási sajátosságaikat figyelembevevő tanulási helyzetekben. A tanulás támogatásában kiemelt jelentősége van *az előzetes tudás* megismerésének, figyelembevételének, hatékony tanulási stratégiák alkalmazásának és sokféle tanulási forrás biztosításának.

- A diákoknak az iskolával, a tanulással kapcsolatos *motiváltságát* a valós *élethelyzetekhez és a személyes élményekhez kapcsolódó tanulás* kelti fel. A pozitív motiváció kialakulásában, fenntartásában támaszkodik a program az új, a tanulók által kedvelt információhordozókra aktív és együttműködő tanulás szervezése során. A legkisebb eredmény számon tartása, az önfejlődés nyomon követése, a pozitív tanulási élmények segítenek az önbecsülés visszaállításában, ti. a diákok tapasztalatokat szerezhetnek arról, hogy ők is tudnak tanulni. A tanulásra koncentrációt segíti a rugalmas tanulásszervezés, a választható tanulási utak lehetősége és a biztonságos tanulási környezet is.
- A kompetencia alapú, személyre szabott fejlesztésre épülő program a fejlesztési feladatokat folyamatban értelmezi. A személyre szabott nevelés, a rugalmasan alakítható egyéni utak érdekében szükségesnek látjuk *az egyéni fejlődési tervek készítését, használatát és rendszeres monitorozását*. A tanulók megértésében, megismerésében fontos szerepet játszik a tanulói életút megismerése, esetenként megkerülhetetlenek a körültekintően, csak a szükséges mértékben alkalmazott diagnosztikus mérések, de a programban a fejlesztő, támogató értékelés és a köré szerveződő, sokféle tanulói tevékenységre lehetőséget adó tanulás áll a középpontban.
- *Az egyéni fejlődési tervet egy team* készíti, melynek tagjai: az érdekelt diák, szülei/hozzátartozói, az ő vele kapcsolatban álló pedagógusok (osztályfőnök/mentor stb.), lehetőség szerint iskolapszichológus, gyermekvédelmi felelős, családgondozó (SNI tanuló esetében gyógypedagógus) stb. A team elsősorban olyan együttműködési forma, melynek tagja minden olyan személy, aki a tanuló szempontjából potenciálisan támogatóként lehet jelen. A diák szempontjából a teamben való részvétel elsősorban azért fontos, mert abban azoknak a motivációs bázisoknak a feltérképezése és biztosítása történik meg, amely a diákoknál és szülőknél az együttműködés motorja lehet. A team munka során mód és lehetőség nyílik a diák egyéni szükségleteire összpontosítani, és annak mentén az egyént motiváló megoldásokat keresni. A rendszerszemléletű team munkával a mindennapi tevékenység részévé válik az innovatív szerveződés és problémakezelés.

Az egyéni fejlesztési terv készítése előtt *érdemes tájékozódni a diákokról a családon kívüli forrásokból*, például korábbi iskolai életútáról, gyermekvédelmi helyzetről, nevelési tanácsadóktól, szakértői bizottságoktól. Az egyéni fejlesztési tervben a team kiemelten reflektáljon arra, hogy mi az, ami a fiatal érdeklődéséhez kapcsolódik. Szükséges esetben az egyéni tanulási utak kialakítására, menedzselésére *egyéni tanulási szerződések* megkötésére – az egyéni fejlesztési tervek részeként – is sor kerülhet.

Az egyéni fejlesztési terv *hozzáférhető* a diákkal kapcsolatban lévő személyek és a szülők/gondviselő számára. Annak a résztvevőkre vonatkozó aktuálisan érvényes tartalmát érdemes az érintettek számára elérhetővé tenni.

Javasolt az egyéni fejlesztési tervet *háromhavonta újraértékelni*, de természetesen a diák egyéni szükségleteihez igazodva ettől rugalmasan el lehet térni.

- Az értékelésben döntő szerepet kapnak a kompetencia alapú támogató, fejlesztő értékelések. A visszacsatolás, az értékelés kritériumainak és módszereinek kialakításánál célszerű felhasználni a kompetencia-leírásokat. A diákok önértékelését, az értékelések értelmezését segítik a diákok számára érthető formába öntött kompetencialisták. A fejlesztő értékelésben fontos szerepe van a diákok számára is könnyen kezelhető, értelmezhető *dokumentumgyűjteménynek, portfóliónak*, amely a diákok munkáiból, feljegyzéseiből, önreflexióiból és a pedagógusok reflexióiból, visszajelzéseiből áll. A dokumentumok gyűjtését, értékelését a tanulókkal történő megbeszélés alapján szempontokkal kell segíteni, támogatni. Kulcsfontosságú a tanulók önértékelésének ösztönzése, segítése, hogy a tanulók önmagukra vonatkoztatva is tudják, honnan, hogyan és merre haladnak, hová jutottak el. Ez az értékelés segíti a diákokat abban, hogy maguk is értsék, miért érik kudarcok őket, mitől eredményesek, s képesek legyenek célokat kitűzni önmaguk elé. A portfólió jól hasznosítható az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében is.

- A kompetencia alapú fejlesztés és tanterv lehetővé teszi a merev tantárgyi határok feloldását, integrált tudás közvetítését, a *moduláris rendszer* alkalmazását. A modulrendszer megkönnyíti a rugalmas tanítás-, tanulás-szervezést, az epochális elrendezést és/vagy projekthetek, napok szervezését, esetleg az egyéni időpontban történő iskolalátogatást is. Figyelembe vesszük a csoportban megjelenő ifjúsági kultúra sajátosságait a modulok, projektek kiválasztásában. A tanulás színtere nem csak az iskola, az osztályterem falai kitágulnak, magukban foglalják a különböző munkahelyeket, a természeti és társadalmi környezetet is.
- *Kiválóság és boldogság stratégia alkalmazása:* ahhoz, hogy minden gyermek az általa elérhető optimális teljesítményt nyújtsa, két tényezőre van alapvetően szükség: a tanítás kiválóságára és az örömteli, boldog tanulásra. Ehhez jó esélyt ad a személyre szabott pedagógia, a modulok tartalmi gazdagítása, de mindenekeelőtt a pedagógusok innovatív tevékenysége, amelyet a tágabb és szűkebb környezete egyaránt támogat.

6.4.2 A személyre szabott gyakorlatot támogató környezet

Az iskola és a program a következőkkel segíti a tanárokat abban, hogy a tanulás támogatására tudjanak koncentrálni:

- kidolgozott tantervi keret,
- a tanárok és a tanulók számára egyértelmű tervek és áttekinthető, tanulást konkrét „segédanyagokkal” támogató modulok,
- kis létszámú tanulói csoportok kialakítása (minimum. 8, maximum 16 fő),
- a pedagógusok iskolai „előmenetele” a gyakorlatuk minőségén alapul,
- egymást segítő tanári teamek: a csoporttal foglalkozók és az iskola más tanárainak együttműködése.
- támogató, segítő szakemberek aktív közreműködése.
- a tanulók támogatást kapnak a tanároktól,
- adminisztratív terhek csökkentése az IKT segítségével,
- támogató, ösztönző iskolai kultúra,
- önfejlődési lehetőségek biztosítása.

6.5 Tárgyi feltételek

Az osztályterem berendezése:

- saját osztályterem/csoport-szoba;
- mobilizálható padok + asztalok;
- iskolai könyvtár használata, lehetőleg kézikönyvtár a teremben;
- számítógépek a teremben (minimum 3 db.), esetleg fénymásoló gép;
- internet hozzáférés a teremben;
- audió-vizuális eszközök (CD lejátszó, DVD, TV, video, esetleg projektor, stb.);
- megfelelő polcok, szekrények a tároláshoz (CD-DVD, portfólió, stb.);
- a tanulói munkák megjelenésének lehetőségéhez polcok, üvegszekrények;
- a „kuckósarokba” szőnyegek, párnák, nyitott könyvespolcok;
- a falon zsínórok, csipeszek;
- konyha (étkezőasztal székek, konyhabútor, esetleg mikro sütő vagy tűzhely).

6.6 A tanév szerkezete

6.6.1 Az éves és a heti időkeret

A **tanév** a tervezés jelenlegi fázisában 36 hétből áll, ebből *az első hét* az ismerkedés és a tervezés hete, *s a tanév végén egy hét* a visszacsatoló és jövőre tekintő hét. Folyamatos munkára 34 hét, kb. 1020 óra jut, amelynek 60 százalékát – az összehangolás igényét figyelembe véve – a NAT-hoz köthető tartalmak révén, 40 százalékát a munka világához kapcsolódó kompetenciafejlesztések töltik ki. Egy-egy hetet rugalmasan is be lehet osztani, de a célszerűség jegyében javasolt felosztás: 3 nap az iskolában elsősorban a NAT-hoz kötődő tartalmakkal, 2 napon a munka világa áll a figyelem középpontjában. Ebből egy nap az iskolában és egy nap külső helyszínen vagy iskolában az alapvető munkavállalói kompetenciák és életpálya építési kompetenciákra összpontosított módon illetve pályaaorientációs tevékenységek hangsúlyával.

A tanév beosztása

Tartalom	Időkeretek	
Bevezető hét: ismerkedés, támogató ajánlások	1 hét	
Búcsúzó hét: visszacsatolás, támogató ajánlások	1 hét	
Folyamatos munka	34 hét	
Óra/hét	30 óra	
Felhasználható óraszám a tanévben	1020 óra	
	NAT-hoz köthető	Munka világa
időkeret	60 % (612 óra)	40% (408 óra)
Modulok száma	16	10 + 6-12 (21-ből választandó) modul
Felhasználható óra/modul	20-25 tanóra	
Cigány népismeret / Buddhista hittan	A tartalmi elemek a kompetenciafejlesztés moduljaiba épülnek be.	
Modulok sorrendje	rugalmas	

6.6.2 A Dobbantó program napi időbeosztása

A **tanórák számát** a tankötelezettség alapján állapítjuk meg, a Kt. 52.§ (3) és (7) pontjai szerint a 9. évfolyam heti kötelező óraszám 27,5 óra., a heti választható órák száma a kötelező órák 45%-a, azaz 11 óra.

A nap időbeosztását az alábbi táblázat tartalmazza.

Napi időbeosztás		
1. rész: Indítás (40 perc)	Csoportban.	Ráhangolódás. Tervezés.
2.- 3. rész: Modulmunka (80 perc)	Egyéni és csoport sajátosságokhoz illeszkedő tanulásszervezés.	Kompetenciafejlesztés.
4. rész: Sport, pihenés-lazítás, szünet (40 perc)	Csoportban.	Kommunikációs és szociális kompetenciák fejlesztése.
5. rész: Modulmunka (40 perc)	Egyéni és csoport sajátosságokhoz illeszkedő tanulásszervezés..	Kompetenciafejlesztés.
6. rész: Napzárás (40 perc)	Egyéni és csoport szint.	Tanár-diák beszélgetés, portfóliók áttekintése

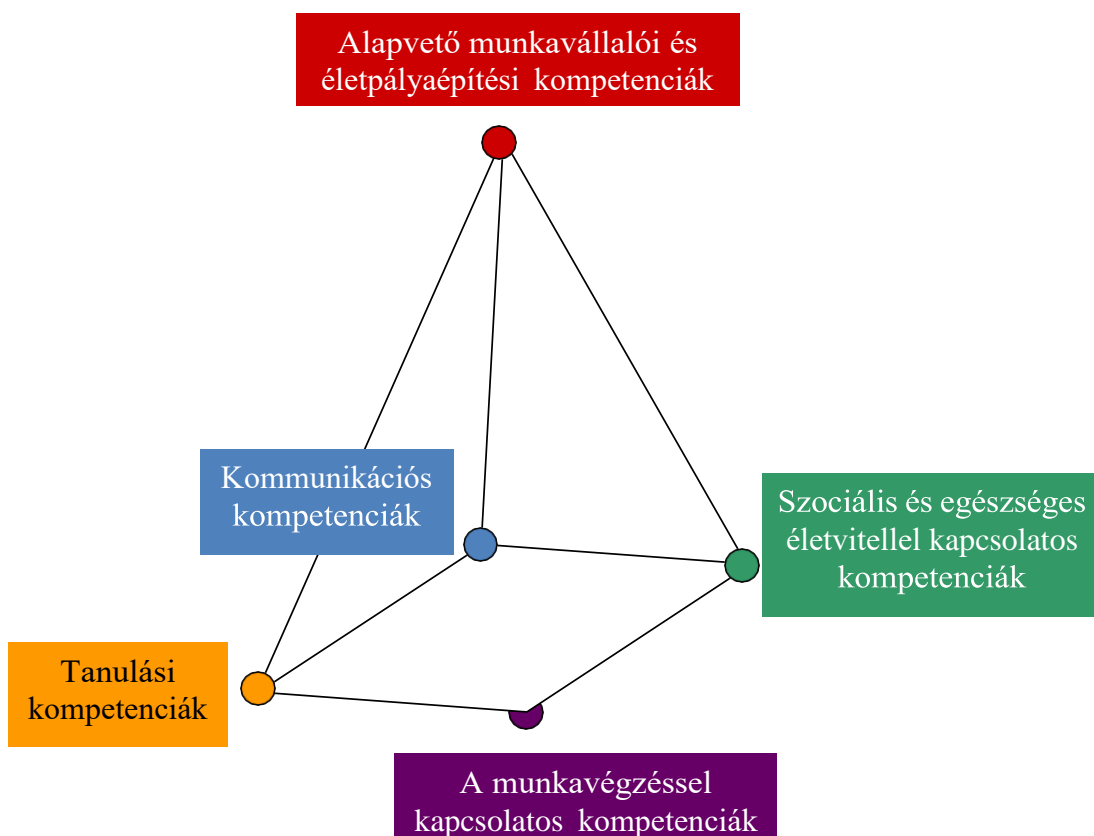
A cigány népismeret és a buddhista hittan tartalmi elemei a napindító ráhangolódás során kerülnek be a programba.

A fenti nap-beosztás a hét minden napján érvényesül, kivéve azt a heti egy napot, amikor a diákok külső munkahelyi tapasztalatszerzést folytatnak.

6.7 A Dobbantó program kompetenciái

A kompetenciák kiválasztásánál figyelembe vettük, hogy az iskolából kimaradó, lemorzsolódó fiatalok alapvetően tanulási, kommunikációs, szociális, alapvető munkavállalói és életpálya építési valamint a munkavégzéssel kapcsolatos specifikus kompetenciák területén igényelnek támogatást. E kompetenciák fejlesztését néhány nélkülözhetetlennek tartott tartalmi területhez kapcsolódóan látjuk megvalósíthatónak: anya- és idegen nyelvi kommunikáció, matematikai, természetismereti, társadalom- és jelenismereti és alapvető munkavállalói és szakmaismeret. Ez utóbbiakhoz készülnek modulok.

Kompetenciák

Kompetencia táblázat

A) Kommunikációs kompetenciák	
1. A kommunikáció mint társadalmi érintkezési forma	A mindennapi élethelyzetekben felismeri a kommunikációs helyzeteket, szándékokat, ezek társas törvényszerűségeit hatékonyan alkalmazza.
2. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Ismeri a verbális és nem verbális kommunikáció alapvető sajátosságait, a kettő közötti ellentmondásokat észleli és társadalmilag elfogadott szabályok mentén, a beszédpartnerrel együttműködve oldja fel.
3. Olvasás, írott szöveg megértése	Különböző írott szövegeket értően olvas: tömören, saját szavaival összefoglalja az olvasottak lényegét és kérdéseket fogalmaz meg aszöveggel kapcsolatban.
4. Írás, szövegalkotás	Nyelvtani szabályok megfelelő alkalmazásával, a célhoz illeszkedően fejezi ki gondolatait írásban.
5. Vizuális, képi kommunikáció	Széleskörűen ismert, társadalmilag elfogadott képi jelrendszereket értelmez. Írott szövegben ábrákat, képeket, táblázatokat értelmez, az általa írott szöveget saját ábrákkal, képekkel, táblázatokkal egészíti ki.
6. Elektronikus média útján történő kommunikáció	A különböző elektronikus csatornákon megjelenő információkat értékelő-értelmező viszonyulással kezeli, azokban saját értékrendjének megfelelően tudatosan válogat. Lehetőségeihez mérten kommunikációt is kezdeményez, törekszik az alapszintű felhasználó kompetenciák megszerzésére.
7. Művészeti tevékenységekben megnyilvánuló kommunikáció	Nyitott a különböző zenei, vizuális, mozgásos művészeti alkotások iránt, ezeket önmaga számára értelmezi és saját érdeklődésének, lehetőségeinek megfelelően önkifejezésre is alkalmazza.
8. A kommunikáció értékelése	Érti és értelmezi a kommunikációs partnerek célját és szándékát, vita esetén pro és kontra érveket sorakoztat fel. Kommunikációs helyzetekben kritikai gondolkodást alkalmaz.
B) Tanulási kompetenciák	
1. Önmagáról mint tanulóról alkotott elképzelések	A diák önmagára tanuló egyénként tekint, önértékelésének, énképének szerves részét képezik a saját magáról mint tanulóról alkotott árnyalt és pozitív elképzelései.
2. A tanulásról alkotott elképzelések	A tanulást egész életen át tartó és az élet minden területére kiterjedő folyamatnak tekinti, amely fejlődési lehetőségeket rejt magában, és amelyben ő, tehát a tanuló egyén aktív és konstruktív szerepet tölt be.
3. A tanulási folyamat tervezése és szervezése	A tanulást menedzseli; a tanulási tevékenységét egészben, folyamatként szemléli, megtervezi annak szakaszait, körülményeit, és azokat oly módon szervezi meg, hogy tanulása sikeres és hatékony legyen.
4. Tanulási források keresése	Felkutatja a tanulási céljai eléréséhez szükséges és lehetséges forrásokat, azok között tudatosan válogat, a számára lényeges forrásokat kiemeli, elemzi és értékeli.
5. Tanulási források feldolgozása	A tanulás során kiválogatott forrásokat értelmezi, a szükséges mértékben megjegyzi, elsajátítja, ezáltal készségeit, képességeit fejleszti, nézeteit formálja.
6. Tanulási források felhasználása	A megtanult, elsajátított ismereteket, a tanulás során felhasznált tapasztalatokat, a fejlesztett képességeket, készségeket a tanulás céljának megfelelően, a tanulás konkrét kontextusában, illetve attól eltérő tanulási és hétköznapi helyzetekben kipróbálja, alkalmazza, gyakorolja, a tanulás eredményeit nézetei alapján értelmezi.
7. Tanulási módszerek ismerete, alkalmazása, értékelése	A különböző tanulási módszereket, technikákat, stratégiákat ismer, ezek közül többet kipróbál, és a számára hatékonyakat tanulási helyzetekben tudatosan használja.
8. A tanulási folyamat értékelése	A tanulására folyamatosan reflektál, konkrét tanulási teljesítményét reálisan és árnyaltan értékeli, a tanulást pedig fejlődésként értelmezi.

C) Szociális és egészséges életvitellel kapcsolatos kompetenciák	
1. Együttműködés	A diák mások személyiségének, nézőpontjának tiszteletben tartásával és a társadalomban széleskörűen elfogadott általános szabályok ismeretében segítséget kér, nyújt és elfogad, csoportos tevékenységekben építő módon vesz részt.
2. Beilleszkedés a társas környezetbe	Elfogadja és keresi helyét és szerepét a szervezetben, társas környezetben, és ezek változó körülményeihez hatékonyan alkalmazkodik, az esetleges konfliktusokat társadalmilag elfogadott módon igyekszik kezelni.
3. Egészséges életvitel	Kialakítja és fenntartja az egészséges élet alapvető környezeti feltételeit (rend és higiéné) és megfelelő saját napi ritmusát, amelynek része rendszeres testmozgás. Személyes életvitelében törekszik az egészséges táplálkozási és a hatékony, egészségvédő stresszkezelési szokások kialakítására.
D) Alapvető munkavállalói és életpályaépítési kompetenciák	
1. Önismeret és önszervezés	Azonosítja erősségeit és fejlesztendő területeit, érdeklődési köreit és a kedvelt, számára motiváló tevékenységeket. Törekszik arra, hogy minél több területre kiterjedő tapasztalatokra tegyen szert, és a kapott visszajelzések alapján alakítja ki alapvetően pozitív énképét.
2. A változáshoz való alkalmazkodás kompetenciái	Felismeri a változtatás szükségességére utaló külső és belső jeleket, ezek alapján rugalmas célmeghatározást végez és annak megfelelő cselekvési tervet készít, melynek megvalósításához felkutatja a segítséget jelentő forrásokat.
3. A pályafejlődéssel, az élethosszig tartó tanulással kapcsolatos kompetenciák	Ismeri a munkáltatói elvárásokat és azok illeszkedését saját szükségleteihez. Felismeri a környezetében adódó tanulási lehetőségeket, ezeket kiaknázza és összhangban a felismert munkaerőpiaci változásokkal folyamatos önfejlesztésre törekszik.
4. Munkahely-keresési, munkaerő-piaci és érdekképviselési kompetenciák	Ismer és a kereslet-kínálat törvényszerűségeinek megfelelően alkalmaz álláskeresési technikákat, melynek során a munkavállalással kapcsolatos dokumentumok beszerzését és kezelését adekvátan megvalósítja. Munkavállalói érdekeit a törvénynek megfelelően képviseli.
E) A munkavégzéssel kapcsolatos kompetenciák	
1. Alapvető munkavédelmi kompetenciák	Ismeri és fontosnak látja az alapvető munkavédelmi szabályok betartását. Környezettudatos módon bánik a munkaeszközökkel, termékekkel és a munkavégzés fizikai környezetével.
2. A munkahelyhez és a foglalkozáshoz kapcsolódó specifikus kommunikációs, szociális és tanulási kompetenciák	A munkafolyamatban utasításokat értelmez, követ, másokat végighallgat és a betöltött szerepnek megfelelő kommunikációs formákat alkalmazza. Tevékenységében a minőség érdekében hatékonyan és körültekintően szervezi a munkáját, melynek során másokkal együttműködik, esetlegesen eltérő nézeteiket figyelembe veszi. A munkatevékenység során felmerülő új helyzeteket problémaként értelmezi, azok megoldásában a tanult algoritmusokat hatékonyan alkalmazza.
3. Specifikus munkavégzési szakmai kompetenciák	A tanuló az iskola által kínált munkavégzési lehetőségek és saját érdeklődése alapján az általa választott szakmacsoporthoz kapcsolódó specifikus munkavégzési kompetenciákban folyamatos fejlődésre törekszik.

6.8 A Dobbantó program moduljai

A program modulrendszerben építkezik. Egy modul feldolgozása kb. 20-25 óra, de a Dobbantó programban részt vevő tanulóknál különösen fontos a siker, ezért viszonylag kisebb modulokat is érdemes használni. Tehát készülhetnek kisebb, illetve részmodulok 6-12 órára is. A kidolgozott modulokról és részmodulokról áttekintő táblázatok készülnek.

Az egyes modulok részletes leírást adnak a célokról, a fejlesztendő kompetenciákról, követelményekről, tartalomról, egy-egy téma feldolgozásának módszertani lehetőségeiről, a tanulói tevékenységekről, az ajánlott tanulói eszközökről és az értékelésről (eszköztár, módszer), továbbá az időkeretekről. A modulok nem csak iskolai, osztálytermi, tanórai keretek között zajló tanulást ösztönöznek, hanem felkínálnak az előbbieken túli tanulási tevékenységeket is.

Az éves programhoz a kompetenciaterületekhez alkalmazkodva készülnek modulok.

A modulok részmodulokból állnak, ez utóbbiak szerkezete:

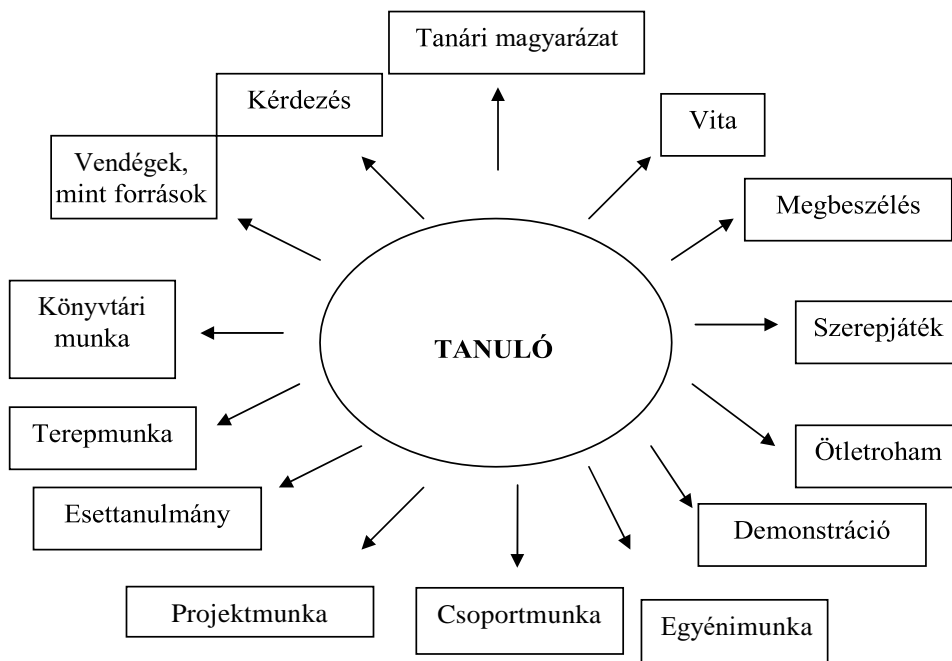
- cím
- a kompetenciarendszerre épülő célok
- igényelt idő
- szakmai és pedagógiai háttér
- ajánlott feldolgozási mód
- kiegészítések
- eszközök, anyagok
- források
- értékelés
- mellékletek (munkalapok, feladatlapok)

A NAT-hoz szorosabban kapcsolódó és a munka világához kötődő modulok összhangját a kompetencialapú fejlesztés figyelembevétele alapozza meg. A tanulók sajátosságaihoz, különösen az előzetes tudásukhoz való alkalmazkodást nem különböző szintű modulokkal oldjuk meg, hanem *a modulokon belül felajánlott alternatív tanulási utak* lehetőségeinek kidolgozásával.

Tanítási – tanulási modell a modulokban

Szakaszok		
Ráhangolódás	R	Célok, jelentések és tartalmak kifejezése. Mit és miért tanulok? Mit tudok már? Milyen elképzeléseim és tapasztalataim vannak a témáról? Mennyi idő kell nekem erre a témára?
Elsajátítás	E	A tanulók életéhez közelálló kontextusban megjelenő feladatok. Az új ismeretek, készségek elsajátítása, ami a megértéshez vezet. Értem amit csinálok?
Alkalmazás és transzfer	A	Új feladatok és új kontextusok integrálása. Eredmények produkálása: (esszé, kép, vers, riport, táblázat, diagramm, kollázs, poszter, modell). A folyamat és az eredmények értékelése. Mi volt a legértékesebb azok között, amit tanultam? Mi ment jól? Miből tudom, hogy jól ment? Mi lesz jobb az elkövetkező időben? Milyen ideáim változtak meg a témával kapcsolatban?

A modulokban és a tanulás során különböző tanulóközpontú tevékenységek állnak előtérben

Tanulóközpontú tevékenységek

6.9 A NAT egyes műveltségi területeihez kapcsolódó modulok:

A programban a Nemzeti Alaptantervhez sok szálon kapcsolódó modulok is megjelennek a következő arányokban:

- anyanyelv (5 modul)
- matematika (2 modul)
- természetismeret és matematika (2 modul)
- természetismeret (1 modul)
- társadalomismeret (2 modul)
- idegen nyelv (2 modul).

Nem készülnek önálló modulok *a tanulási, a kommunikációs, a szociális és a digitális kompetenciák* területére, valamint a művészeti nevelésre, mert ezek mindegyik modulban megjelennek a különféle tartalmakhoz, gyakorlati alkalmazásokhoz kapcsolódóan.

Nincs a moduloknak előre meghatározott sorrendje, kiválasztásuk az aktuális diákcsoporthoz szükségletei alapján és a helyi lehetőségek figyelembe vételével történik.

Valamennyi modullal szemben követelmény, hogy a diákok számára érdekes és releváns legyen, valamint hozzájáruljon a tanulók kiemelt kompetenciáinak fejlesztéséhez. *A modulok segítséget adnak a személyre szabott tanuláshoz a tanulók előzetes tudásának megismerését segítő feladatokkal, fejlesztő, támogató értékelési eljárások, technikák kidolgozásával, alternatív tanulási utak felvázolásával, tanulói sajátosságokhoz igazodó tanítási, tanulási módszerek, eszközök kialakításával.* Tehát az egyes modulok nem különböző szinteket jelentenek, de a választható tevékenységekkel lehetőséget adnak az adaptív oktatásra.

6.10 A munka világához kapcsolódó modulok felépítése és az időkeret felhasználása

6.10.1 A munka világához kapcsolódó modulok

Az Munka világához kapcsolódó tartalmi modulok az 7.2.2. pontban ismertetett mind az öt kompetenciaterület fejlesztését tartalmazza, de elsősorban a munka világához kapcsolódó két specifikus két kompetenciaterületet helyezi előtérbe:

- a) Alapvető munkavállalói és életpálya építési kompetenciák
- b) A munkavégzéssel kapcsolatos kompetenciák

A modulokon belül feladatonként kerülnek megjelölésre, hogy mely kompetenciák fejlesztése történik. A modulok tartalmukat tekintve két nagyobb csoportba sorolhatóak.

- Alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya-építéssel kapcsolatos modulok (10 modul)

- Érdeklődés
- Motiváció
- Képességek
- Álláskeresési / Munkahely-keresési technikák
- Munkahelyek típusai, jellemzői
- Vállalkozói lét, vállalkozási formák
- Munkavállalói dokumentumok, alapvető munkajogi ismeretek
- Segítő intézmények
- Változási-változtatási folyamatok
- Döntési folyamatok

A 10 modul a fenti elemeket tartalmazza, a modulok spirálisan építkeznek, tehát ugyanaz a tartalom több szempontból többször előkerül. Egy modulon belül differenciálás horizontálisan biztosított, alternatív feladatokból történő választással.

- Szakmacsoport modulok (21 modul)*

A 21 modul közül azt a 6-12 modult érdemes kiválasztani, ami TISZK-en belüli kínálat és a munkáltatókkal kialakult korábbi kapcsolatok révén könnyen elérhető, illetve azon szakmacsoportok kiválasztása célszerű, amelyek a település

környezetében tényleges munkavállalási lehetőséget biztosít.

- szociális szolgáltatások szakmacsoportra
- egészségügy szakmacsoportra
- oktatás szakmacsoportra
- művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoportra
- egyéb szolgáltatások szakmacsoportra
- gépészet szakmacsoportra
- elektrotechnika-elektronika szakmacsoportra
- informatika szakmacsoportra
- vegyipar szakmacsoportra
- építészet szakmacsoportra
- könnyűipar szakmacsoportra
- faipar szakmacsoportra
- nyomdaipar szakmacsoportra
- közlekedés szakmacsoportra
- környezetvédelem-vízgazdálkodás szakmacsoportra
- közgazdaság szakmacsoportra
- ügyvitel szakmacsoportra
- kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoportra
- mezőgazdaság szakmacsoportra
- élelmiszeripar szakmacsoportra

6.10.2 A munka világához kötődő órakeret felhasználása

A bevezető hetet jelentő ismerkedés és a záró hét visszacsatolásra felhasznált időkeretét kiemelve, a munka világához köthető időkeret felhasználását heti két nap fedi le a fennmaradó 34 hétben. E heti két napban háromféle tevékenység folyik:

- a) alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya-építéssel kapcsolatos modulokkal történő foglalkozás,
- b) szakmacsoportokkal történő ismerkedés – pályaorientáció,
- c) munkahelyi tapasztalatszerzés.

Alapvető jellemzője ennek a heti két napnak, hogy ebből egy nap az iskolán belül kerül megszervezésre, a többi tanítási napon megszokott ütemezés szerint. Ezeken a napokon - a tanítási napok általános felépítése szerint - a három modulmunkára fordítandó részből (2., és 5. rész):

- egy részt az alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya építéssel kapcsolatos modulok (a) töltenek ki,
- két részt, pedig az éppen soron lévő szakmacsoporttal kapcsolatos modulevékenység (b) tölt ki. Így annak függvényében, hogy hány szakmacsoport kerül feldolgozásra, átlagosan 4-7 modulmunkára fordítható naprész jut egy-egy szakmacsoportra.

Javasoljuk azonban, hogy az ismerkedést követő két-három hétben (2. és 3./4. hét) csak az alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya-építéssel kapcsolatos modulok kerüljenek feldolgozásra.

A heti két naptól a másik napot a diákok jellemzően a munka világával való ismerkedéssel töltik az iskolán kívül, munkahelyeken szerzett tapasztalatok (c) révén. Ennek a heti egy napnak célja, hogy a szakmacsoportokkal történő ismerkedés révén elsajátított ismereteket a gyakorlatban job-shadowing⁴ révén is megtapasztalhatta a diák, illetve a gyakorlatban is alkalmazhatta az alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya építéssel kapcsolatos modulokban tanultakat. Egyben ez az időkeret biztosítja a tapasztalatokra történő reflektálást, az élmények feldolgozását is.

A munkahelyi tapasztalatra szánt heti egy nap felhasználása változik a tanév folyamán:

- 2-3 hét (2.-3./4.hét) A település munkáltatói erőforrásainak feltérképezése történik. Azaz milyen munkalehetőségek vannak, és milyen fogadókészség van jelen a helyi munkáltatói szférában a munkahelyi tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítását illetően, illetve annak feltérképezése, hogy hosszabb távon milyen erőforrások és lehetőségek vannak a településen, annak környékén. Ez egyben lehetőséget biztosít az iskolának és a csoporttal foglalkozó pedagógusoknak, hogy maguk is véglegesíthessék a munkáltatókkal a diákok fogadásának rendjét és időpontjait.

- 21-22 hét (3./4.–25. hét) Az éppen tanult szakmacsoporthoz illeszkedő munkahelyi tapasztalatszerzés, melynek középpontjában a job-shadowing áll. Ez azt jelenti, hogy a feldolgozott szakmacsoportok számától függően átlagosan 2–4 nap fordítható az adott szakmacsoporthoz tartozó munkahelyi tevékenységek testközelből történő megismerésére, amely magában foglalja a munkahelyeken tapasztaltak megbeszélését is.
- 10 hét (26–35. hét) Folyamatos munkavégzés egy adott munkahelyen, amelyet a diák preferenciái alapján a pedagógussal közösen választanak ki.

6.10.3 Az időkeret és a tartalom összeillesztése

Hetek és a tevékenységfajták

Hét	Tartalom
1 hét (1.)	Ismerkedés, csoportépítés
2-3 hét (2.-3/4.)	Modul: A heti 3 modulmunkára fordítandó időben csak az alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya építéssel kapcsolatos modulok fordulnak elő. Munkahelyi tapasztalatszerzés: A település munkáltatói erőforrásainak feltérképezése
Határpont	Az „ÉN” könyvben/Portfólióban: rögzítésre kerül a kimenetek szerinti elköteleződés (vagy legalábbis a lehetséges alternatívák kijelölése) és Egyéni fejlődési terv: a megjelöltek alapján a differenciált foglalkozások irányának meghatározása Munkaszervezési feladat: Körülhatárolásra kerül a bemutatandó 6-12 szakmacsoport (a 21-ből) és a konkrét munkahelyek/fogadó helyek azonosítása megtörténik.
21-22 hét (3./4.-25.)	Modul: Heti 1 modulmunkára fordított naprész: Alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya-építéssel kapcsolatos modulok Heti 2 modulmunkára fordított naprész: Szakmacsoportokkal történő ismerkedés – pályaorientáció Munkahelyi tapasztalatszerzés: A tanult szakmacsoporthoz illeszkedő munkahelyeken interjúkészítés és megfigyelés, tapasztalatok megbeszélése.
Határpont: március 20. körül	Az „ÉN”-könyvben/Portfólióban: rögzítésre kerül az a szakmacsoport, amelyben a 10 hetes gyakorlat megvalósul és ugyancsak rögzítik a választás indoklását valamint a legnagyobb kihívásokat és erősségeket is. Fejlődési terv: rögzítésre kerül a választott gyakorlati hely/szakmacsoport. Munkaszervezési feladat: A konkrét munkahelyek kiválasztása.

10 hét (26.-35.)	Modul: Heti 2 modulmunkára fordított naprészt: Alapvető munkavállalói ismeretekkel és életpálya építéssel kapcsolatos modulok Heti 1 modulmunkára fordított naprészt: Az „összefüggő szakmai gyakorlat”-tal kapcsolatos élményfeldolgozás és problémamegoldás Munkahelyi tapasztalatszerzés: Heti egy nap azonos munkahelyen 10 hétig – „összefüggő szakmai gyakorlat”
1 hét (36.)	Csoportzárás, tapasztalatok összegzése
Határpont: június 1.hete	Az „ÉN” könyvben/Portfólióban rögzítésre kerülnek a lehetséges alternatívák és döntési pontok a Dobbantó utáni 1-3 évre. Fejlődési terv: önértékelés az elmúlt egy évről.

6.10.4 A munkáltatókkal való kapcsolat jelentősége

Az életpálya-építés tartalmazza a hagyományos önismereti, szociális készségeket fejlesztő, pályaorientációs, valamint szakmaismerettel kapcsolatos témaköröket. Mindezen fontos elemeken kívül - ismereteink szerint a jelenlegi magyarországi gyakorlattól eltérően -, kiemelt figyelmet kap a valódi munkahelyekkel való rendszeres találkozás lehetőségének megteremtése, illetve biztosítása a Dobbantós fiatalok számára.

Legitimációs záradék

Iskolánk oktatói testülete a Szakmai programot a vonatkozó jogszabályok alapján elkészítette. A Szakmai program bevezetése 2022. szeptember 1-től történik.

A Szakmai program nyilvánosságra hozatala.

A dokumentumot az iskola épületében az igazgatói irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A Szakmai programot az iskola szülői munkaközössége 2022. augusztus 29-én véleményezte, amelyet aláírással tanúsítok:

Miskolc, 2022. augusztus 29.

.....
szülői munkaközösség képviselője

A Szakmai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A Szakmai programot az intézmény nevelőtestülete 2022. augusztus 29-én tartott értekezletén elfogadta.

Miskolc, 2022. augusztus 29.

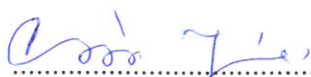

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

A Dr. Ámbédkar Iskola Szakmai programját a fenntartó Dzsaj Bhím Triratna Buddhista Közösség vezetősége jóváhagyta.

Miskolc, 2022. augusztus 29.

.....
fenntartó képviselője